SVERIGES
VETERINÄRFÖRBUND
Box 12 709
112 94 Stockholm

Besöksadress: **Kungsholms Hamnplan 7**

E-post: *office@svf.se*
Hemsida: *www.svf.se*
Telefontid: 9.00–11.30, 12.30–16.30
(maj–augusti: 9.00–11.30, 12.30–16.00)

KANSLI
Telefon: 08-545 558 20
Telefax: 08-545 558 39

Ordförande:
Karin Östensson, *leg vet*
Telefon: 08-545 558 22
Mobil: 070-461 14 46
Bostad: 018-46 21 21
E-post: *karin.ostensson@svf.se*

Kansli- och ekonomichef:
Per Carlsson, *pol mag*
Telefon: 08-545 558 21
Mobil: 070-567 12 35
Bostad: 08-650 44 32
E-post: *per.carlsson@svf.se*

Förhandlingschef:
Anders Lefrell, *jur kand*
Telefon: 08-545 558 25
Mobil: 070-418 07 99
Bostad: 08-765 91 19
E-post: *anders.lefrell@svf.se*

Generalsekreterare SVS:
Christina Arosenius, *leg vet*
Telefon: 08-545 558 24
Mobil: 070-717 73 19
Bostad: 08-651 09 65
E-post: *christina.arosenius@svf.se*

Informationschef
Johan Beck-Friis, *leg vet*
Telefon: 08-545 558 33
Mobil: 070-717 73 25
Bostad: 018-54 11 71
E-post: *johan.beck-friis@svf.se*

Ombudsman
Amelie Lothigius, *jur kand*
Telefon: 08-545 558 26
Mobil: 070-788 70 47
Bostad: 08-26 25 39
E-post: *amelie.lothigius@svf.se*

Ekonomiassistent
Birgitta Larsson
Telefon: 08-545 558 23
E-post: *birgitta.larsson@svf.se*

Sekreterare
Marianne Lundquist, SVS, AEA
Telefon: 08-545 558 27
E-post: *marianne.lundquist@svf.se*

Chefsekreterare
Agneta Svensson, SVF
Telefon: 08-545 558 28
E-post: *agneta.svensson@svf.se*

Postgiro: 83 80-8 Allmänna kassan
15 39 33-7 Understödsfonden

Bankgiro: 530-52 22 Allmänna kassan

SVENSK
VETERINÄRTIDNING
se sista sidan

Vår färdriktning

År 2006 ligger nästan oförbrukat framför oss. Spännande! Vad kommer det att föra med sig? För min egen del så vet jag i alla fall att jag ska fortsätta att vara ordförande i SVF. Valet, där cirka en tredjedel av medlemmarna röstade, blev klart i december. Tack för ert förtroende!

Förbundsstyrelsen har fått flera nya ledamöter som jag vill välkomna. Det blir stimulerande att i en ny konstellation utveckla styrelsearbetet i den nya organisationen. Jag vill också tacka de avgående ledamöterna för mycket goda insatser i styrelsearbetet. Styrelsen har arbetat på ett synnerligen positivt och konstruktivt sätt med en självklar fokus på medlemsnytta och -inflytande. Det är verkligen roligt att få vara en del av det. Glädjande är också det framåtsyftande och positiva förhållningssättet i fullmäktige, delföreningar, sektioner etc, liksom kontakterna med enskilda medlemmar och deras engagemang. Det är genom att väva in erfarenheter från så många av er som möjligt som vi kan säkra en god kvalitet i förbundets verksamhet. Tack till er alla!

Parallellt med omorganisationen har förbundsstyrelsen påbörjat ett dokumentations- och strategiarbete, för att göra en översyn och analysera var vi är och vart vi långsiktigt vill komma. Styrelsen och kollegiet har under 2005 tagit fram en dokumentation av förbundets interna policy i olika frågor och har precis påbörjat arbetet med ett strategidokument som ska bli vår färdriktning de närmaste åren. Den här typen av analys och dokumentation är viktig, dels för att identifiera och tydliggöra våra mål och syften, dels för att enskilda ställningstaganden skall följa en strategiskt genomtänkt linje, med förhoppningsvis bättre måluppfyllelse. Det är särskilt angeläget med en dokumenterad, välkänd färdriktning nu när förbundets verksamhet ska bedrivas i flera olika grupperingar, så att verksamheten inte blir för spretig.

Även kansliverksamheten är föremål för översyn. Vi sökte och beviljades EU-medel 2005, för kompetensanalys och -utveckling. Kompetensutvecklingsplanen ska nu konkretiseras. I detta arbete har ingått en genomgripande verksamhetsanalys som medarbetarna på kansliet har lagt ner mycket tid på, med identifiering av mål och önskad utveckling. Det här kommer att utgöra en viktig del av förbundets färdriktning.

Det närmaste året ska nu förbundet, SVS och de nya föreningarna AVF och FVF finna egna och gemensamma, väl fungerande arbetsformer. Det kommer säkert att ta tid innan vi får flyt i den nya ordningen men den rymmer en dynamik som kan komma att tillföra verksamheten mycket. Jag ser fram emot en idéskapande interaktion med de andra ordförandena inom förbundet. Sedan nyåret kan den nya organisationen av SVF börja fungera fullt ut. Nu gäller det att vi alla gör något riktigt bra av det.

God fortsättning på det nya året!

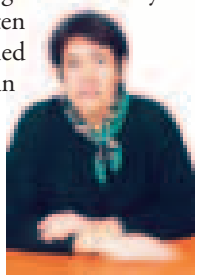

Karin Östensson
förbundsordförande

innehåll

ledare av K Östensson

Vår färdriktning 3

reportage av S Ffredriksson

Hur bevisar man ”vett och vilja”…? 6

vetenskap – granskade artiklar

Leptospira interrogans serovar bratislava hos gris – ett problem i Sverige?
av C Swedberg och L Eliasson-Selling 13

Valgus- och varusställningar hos föl
av N Jansson, N Ducharme 21

månadens epiztel 25

vilken är din diagnos?
– Patologi 28
– Svar 50

allmänt

Veterinär vidareutbildning i USA
av A Johansson 29

Smådjursfall i Agrias skadeprövningsnämnd
av L Gunnarsson och K Svensson 34

Resultat vid Sveriges Veterinärförbunds val 2005 38

Längre vaccinationsintervall rekommenderas av internationella experter av J Beck-Friis 40

Invigning av harmonisk djurklinik av G Pravitz 44

Upprop – frågor till SVF efterlyses! av J Beck-Friis 45

insänt

Lantbrukets djur i veterinärutbildningen
av P Holtenius 46

noterat

- Fass Vet 2006 ute 24
- Spridning av PMWS 27
- Nattöppet för smådjur på SLU igen 27
- Myndigheter kartlägger risk och förekomst av EHEC 27
- Uteslutning av medlemmar ur SVF 51
- Hög självmordsfrekvens bland veterinärer 51
- EU-kommissionen vill stoppa bidrag för boskapsexport 52

kanslinytt 52

förhandlingsnytt 53

kongresser & kurser 53

kåseri

Kylig kärlek av N-Å Fag 57

svensk veterinärlegitimation 58

Ultraljud

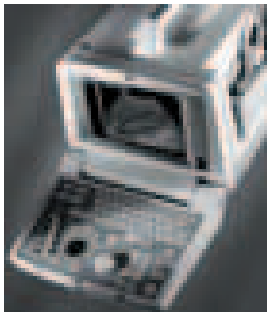

Vetpoint

Marknadsför maskiner, instrument och förbrukningsartiklar

- Modern teknik från GE Medical Systems
- Bästa bildkvalitet
- Service och support på nära håll
- Hör av dig för demonstration

Beställningar & info: 0416-246 60, info@vetpoint.se, www.vetpoint.se

Poliskommissarie Birgitta Hübinette, som tycker mycket om djur, menar att det nästan är hopplöst att driva djurplågerifall.

Hopplöst att driva djurplågeriärenden

Hur bevisar man "vett och vilja"…?

TEXT OCH BILD:
SUZANNE FREDRIKSSON

Att bevisa att en person med vett och vilja plågat ett djur är mycket svårt. Poliskommissarie Birgitta Hübinette kontaktade veterinärtidningen för att berätta om ett fall som på flera sätt är värt att reflektera över. Om inte detta är djurplågeri, vad är det då? Orkar någon veterinär engagera sig när det inte ger något resultat i rätten?

BIRGITTA ÄR BARNUTREDARE, men plockar gärna åt sig djurärenden när arbetsbelastningen tillåter. Hon menar att det finns många likheter i att utreda barn- och djurärenden. Varken små barn eller djur kan förklara vad som egentligen hänt. Båda grupperna har därmed ett sämre utgångsläge och ett sämre rättsskydd. Allt hänger på om det finns en omgivning, i djurens fall oftast en veterinär, som är beredd att ställa upp och som kan beskriva vad djuret eller barnet upplevt.

– När det gäller djur så finns det dessutom en svaghet i lagstiftningen som gör att det nästan är hopplöst att driva djurplågerifall. I brottsbalkens 16 kap 13 § står det: *"Om någon uppsåtligen eller av grov oaktsamhet, genom misshandel, överansträngning eller vanvård eller på annat sätt, otillbörligen utsätter djur för lidande, dömes för djurplågeri till böter eller fängelse i högst två år."*

– Oaktsamhet av normalgraden finns inte när det gäller djurplågeri, vilket gör det ännu svårare att få åklagarna intresserade. Chansen att ”vinna” är alltför liten, säger Birgitta.

– Djur har låg prioritet och det krävs att det finns någon som är speciellt intresserad för att det ska hända något. Själv har jag utrett ett tiotal fall under mina 28 år i yrket. Man hinner inte få någon kompetens inom området då. Det gäller även andra inblandade, t ex veterinärer, som verkar okunniga i handläggningen. En länsveterinär vet naturligtvis hur det går till, men för en praktiker som kanske aldrig varit i kontakt med rättsväsendet kan det vara knepigt. Vem vill t ex skicka en hund på obduktion om man själv får fakturan…?

Birgittas fall, som nämns i ingressen, började precis på det viset. Efter många turer under flera år slutade det med att den misstänkte åtalades. Domen blev dock friande.

– Det är otroligt svårt att bevisa att någon med ”vett och vilja” har misshandlat ett djur. Det skulle vara oerhört intressant om det på allvar startades en diskussion, t ex inom veterinärväsendet, om vad det skulle få för konsekvenser och vad det skulle innebära för djurskyddet om det gick att döma för oaktsamhet även gällande djurplågeri, säger Birgitta.

Det speciella fall hon vill berätta om handlar om en rottweiler som misshandlades till döds av hundägarens sambo. Händelsen utspelade sig 2003. Det var inte hundägaren som gjorde polisanmälan utan en veterinär. Den här gången fanns det någon som ville tillvarata djurets intresse.

I JUNI 2003 lämnades en död rottweiler in på ett djursjukhus av sin husse. Han uppgav att hunden helt oprovocerat hade flugit på honom när han stod i duschen. När husse försvarade sig slog han ihjäl hunden med en hantelstång (se referat från polisens förhörsprotokoll). Veterinären tyckte att det var märkligt att hussen inte visade några tecken på att vara skadad från hundens anfall. En fullvuxen rottweilerhane väger över 40 kg och borde rimligtvis ha lämnat några spår efter en attack. Hunden hade besökt djursjukhuset tidigare och då hade man noterat att den hade tandfrakturer som ägarna inte kunnat förklara.

Rottweilerns matte och husse hade pratat om att hunden visat aggressivitet, men veterinären uppfattade enligt journalanteckningarna hunden som väldigt trevlig, även vid muninspektionen.

Med denna bakgrund skickade veterinären hundkroppen till Statens Veterinärmedicinska Anstalt för undersökning. Där kunde man

En fullvuxen rottweilerhane väger över 40 kg. Att en så stor hund skulle kunna attackera en naken människa utan att lämna några märken är ganska svårt att tro.

konstatera (se utlåtande från SVA) att hunden bland annat hade flera frakturer som såg ut att härröra från ett föremål liknande ett järnrör. Veterinären kontaktade polisen då hon misstänkte djurplågeri.

Av en "geografisk" slump, den som tog emot anmälan hade råkat skriva fel brottsplats, hamnade ärendet hos Birgitta.

– När jag läste anmälan föreställde jag mig hussen som en stor, stark brottartyp. Det borde ju krävas avsevärda krafter för att ha ihjäl en attackerande rottweiler, kommenterar Birgitta. Men den man jag förhörde var en liten, rädd och ynklig kille.

Förhöret utmynnade i att husse delgavs skälig misstanke för djurplågeri. Men det blev inte något åtal i den första vändan. Under utredningstiden hade den nya Djurskyddsmyndigheten tillkommit.

– Helt plötsligt kom det en mängd yttranden, berättar Birgitta, bland annat utlåtanden från en utländsk expert på husdjursmisshandel.

Birgitta jämför även här med barnutredningar.

Bilderna föreställer inte den hund och person som det berättas om i reportaget.

– Då är det självklart att vända sig till en överläkare t ex, inte en expert på Socialstyrelsen. När det gäller djur måste man inom rättsväsendet bestämma vilken nivå som är gångbar. Nog borde väl en klinikchef på ett djursjukhus kunna göra en bedömning motsvarande det en överläkare gör gällande barn? Det kan väl ändå inte anses rimligt att Djurskyddsmyndigheten ska korrespondera med utlandet för att styrka att en hund blivit misshandlad till döds på ett fruktansvärt brutalt sätt och att detta bör leda till åtal?

När det inte blev något åtal agerade länsveterinären (som utfärdat förbud för den misstänkte att handha hund) och begärde överprövning. Överåklagaren såg inga skäl att ändra åklagarens beslut, men eftersom handlingarna med bland annat yttranden från Djurskyddsmyndigheten och utländsk expertis inte fanns tillgängliga för överåklagaren vid beslutet, återlämnades ärendet till åklagarmyndigheten.

Tillbaka på ursprunglig nivå bedömde åklagaren att "även om den tillkommande utredningen innehåller yttranden som anses vara besvärande för den misstänkte" återupptogs inte förundersökningen. Detta föranledde en ny begäran från länsstyrelsen om överprövning och handlingarna hamnade nu hos överåklagarens utvecklingscentrum i Malmö, som speciellt handhar bland annat djurplågeriärenden.

Den här gången blev beslutet, bland annat beroende på att den misstänkte inte delgivits de tillkommande handlingarna, att förundersökningen skulle återupptas och "att utredningen utgör tillräckliga skäl för åtal avseende djurplågeri…".

Den brutala misshandeln av rottweilern utspelades i juni 2003. Efter alla här nämnda turer blev det rättegång i juni 2005. Åtalet ogillades och husse friades. Slutklämmen i domen lyder så här: "Åklagaren har som bevisning åberopat flera vittnen som har det gemensamt att de reagerat över obduktionsprotokollet som visar att hunden utsatts för mycket kraftigt våld. Vad de anfört kan emellertid inte vederlägga husses uppgift att han handlat i nödvärn... Åtalet skall därför ogillas."

POLISENS FÖRHÖRSPROTOKOLL MED "HUSSE" I FÖRKORTAD VERSION

(Den åtalade kallas här husse, hundägaren matte och rottweilern för hunden. Reds anm)

Husse berättade att han träffade matte för ca 1,5 år sedan. Hon hade redan då rottweilerhanen. Husse fick bra kontakt med hunden som aldrig visade någon aggressivitet mot honom förrän sommaren 2002.

Under sommaren 2002 påpekade matte att hunden försökte testa relationen mellan honom och husse. Matte sade åt husse att han skulle vara observant på detta och sade åt husse att ge hunden en rejäl smäll om den var uppstudsig.

Ca ett dygn senare vägrade hunden att lyda då husse var ute med den. Hunden morrade och skällde. Husse, som hade hunden i koppel, lyfte upp den så att den blev hängande i halsbandet. Sedan knäade han den i magen så att hunden åkte in i ett staket. Hunden fick order att lägga sig ned vilket den gjorde. Husse sade "fy" och sedan fick hunden gå fot ända hem där husse och matte ignorerade den under resten av kvällen. Efter det uppförde sig hunden perfekt mot husse.

I mitten av april var husse och hunden ute på promenad. De mötte en labrador som de brukade möta. Husse beordrade hunden att sitta fot. När labradoren passerat tittade husse bakåt för att se om han kunde fortsätta promenaden. När sedan husse tittade tillbaka mot hunden morrade han och högg husse i höger underarm. Han bet mest över armbandsuret men träffade även underarmen. Husse fick ett skrapsår som blödde litet. Husse sparkade till hunden i magen och den släppte taget i armen en liten stund. Husse slet till sig högerarmen och slog sedan med knytnäven ett hårt slag över hundens öga som svullnade upp. Ögat var svullet i flera dagar. Några dagar senare fick hunden kennelhosta och man vände sig till veterinär den 14 april. Husse tog då upp hundens aggressivitet med veterinären.

3 juni 2003

Matte ringde strax före 08.00 från sitt arbete och talade med husse. Husse och hunden gick sedan ut på promenad när klockan var ca 12.00. Det var en vanlig promenad utan problem. Hunden var glad och pigg. Husse och hunden åkte upp i hissen och då klappade husse hunden och pratade med honom. Hunden flyttade då på sig och slickade sig om munnen. Matte hade tidigare sagt att husse skulle vara observant om hunden slickade sig om munnen för det kunde vara ett tecken på att den kunde ha ont.

Husse och hunden gick in i lägenheten. Husse tog bort kopplet och sade åt hunden att gå och lägga sig. Då morrade hunden åt husse. Det var ett svagt morr. Husse tog av sig skorna och gick in i vardagsrummet. Hunden låg i hallen i sin bädd. Hunden morrade sedan igen åt husse. Morret var nu djupt, nerifrån magen. Matte ringde igen och husse berättade att hunden morrade åt honom. Matte frågade om husse skällt på hunden. Husse berättade om den vanliga promenaden.

Matte sade åt husse att ignorera hunden. Husse sade att han måste få duscha och matte svarade att han skulle göra det men strunta i hunden. ➤

➤ Husse ställde en stol i passagen mellan vardagsrummet och hallen för att hålla hunden på distans. Han klädde av sig i vardagsrummet och gick i underkläder till badrummet där han satt på duschen med enbart varmvatten. Han såg då att handduken var i vardagsrummet och tänkte gå och hämta den. Han upptäckte att hunden stod bakom honom. Hunden stod i hallen och husse i badrummet. Hunden morrade, visade tänderna och var väldigt aggressiv. En sekund senare gjorde hunden en attack som husse uppfattade skulle träffa hans överkropp. Husse som hållit på med kampsporter knuffade bort hunden med sina händer. Hunden halkade och satte sig på rumpan men gjorde sedan en förnyad attack. Husse knuffade till hunden igen, men nu mycket kraftigare så att hunden dunsade baklänges i hallgolvet.

Husse fick panik. Han försökte stänga badrumsdörren men hunden var snabbt på fötterna.

Husse greppade därför stolen som stått mellan vardagsrummet och hallen och satte upp den med benen mot hunden som en sköld. Hunden dök emot husse. Husse använde nu stolen som redskap och slog upprepade gånger. Stolen träffade hunden som började blöda ur munnen. Hunden fortsatte att attackera och husse fortsatte att slå hunden i huvudet med stolen.

Duschslangen med skållhett vatten snurrade runt och träffade husse och hunden. Golvet i badrummet och hallen var fullt av vatten. Husse och hunden fortsatte att slåss. Husse försökte få bort hunden för att stänga dörren men hunden tryckte in husse i ett hörn i badrummet.

Hunden bet i husses högra pekfinger så att det blev ett sår. Nu fick husse panik. Han hittade en hårspraysflaska som hamnat i handfatet och sprejade på hunden samtidigt som han tryckte ut hunden med handen. Husse råkade spreja sig själv också. Det sved otroligt och ögonen tårades.

Hunden backade nu ut i hallen. Husse letade efter ett tillhygge och hittade en hantelstång som låg i hallen. Han slog sedan hunden i ryggen och vänstra sidan med hantelstången. Han slog väldigt många gånger men hunden slutade inte.

Husse sade att han undvek att slå hunden i huvudet för han såg att hunden blödde väldigt mycket ur munnen.

Husse halkade och hamnade med ena knäet i golvet. Han nådde hunden och tog ett ”nelsongrepp” på honom och fick på så sätt ned hunden på golvet. Husse låste fast hundens ben och höll ena armen runt hundens ha1s och höll honom så. Hunden skällde och kissade på sig. Plötsligt tog det tvärt slut.

Husse reste sig upp. Han var rädd och sparkade till hunden för att se om den levde.

Precis då ringde matte. Husse var förtvivlad, bad om ursäkt och förklarade att hunden kanske var död.

Matte var väldigt lugn och frågade om husse var säker. Husse sade att han inte kände någon andning på hunden som låg med öppen mun på golvet i kiss, bajs, varmt vatten och blod. Husse var dyblöt och blödde från handen. Samtalet avslutades.

Husse ringde till sin pappa som var där efter ca 15 minuter. Husse och pappan packade in hunden i två sopsäckar. Husse ringde djursjukhuset som sade att de skulle komma in med hunden. Pappan körde dem dit. Där berättade husse vad som hänt och bad att de skulle ta hand om kroppen. Han betalade avgiften för hanteringen av kroppen. Sedan åkte de hem.

Matte försökte ringa djursjukhuset för att få en förklaring till hundens aggressivitet. Veterinären ringde senare och meddelade att hon gjort en polisanmälan och inte ville tala mer med matte och husse.

(Husse godkände förhörsprotokollet som skrevs ut direkt i samband med förhöret.)

UTLÅTANDE FRÅN SVA

Vid obduktionen, inklusive histologisk vävnadsundersökning av en hund (rottweiler) påvisades utbredda akuta skador i form av akuta blödningar och vätskeansamling (ödem) i hud och underliggande mjukvävnader över skalle och rygg.

Mikroskopiskt iakttogs akuta ödem med blödningar i ryggmärgens hinnor (meninger) i kotkanalen över hela bröstryggraden.

Lungorna var säte för kraftiga akuta blödningar.

I hjärtat förelåg tecken på lindrig nedbrytning av hjärtmuskelceller (myofibrolys).

I levern sågs tecken på akut blodstockning (stas).

Utbredda blödningar iakttogs dessutom i magsäcksväggen och höger ögonbotten. På tungan sågs två avlägsna sår (vad som har orsakat dem gick inte att fastställa).

Vidare förelåg utbredda tandskador med förlust av framtänder (två incisiver i vänster överkäke) och frakturering av två hörntänder i överkäken och två hörntänder och kindtand (PM2) i underkäken.

Vid den makroskopiska undersökningen samt röntgenbilder har inga tecken på benfrakturer eller benfissurer påvisats.

PAD: Utbredda aktuta traumatiska skador.

Kommentar: De påvisade förändringarna är av det slag som kan uppträda vid kraftigt yttre våld. De påvisade förändringarna i ryggmärgskanalen samt röntgenbilder är så uttalade att det sannolikt haft en betydelse för hundens död.

Kompletterande svar: Vid de makro– och mikroskopiska undersökningarna av hjärna och ryggmärg har, utöver de av yttre våld orsakade akuta reaktionerna, inga sjukliga förändringar påvisats.

Inga bakomliggande sjukliga förändringar utöver de redovisade traumatiska skadorna har heller påvisats i tänder eller käkar.

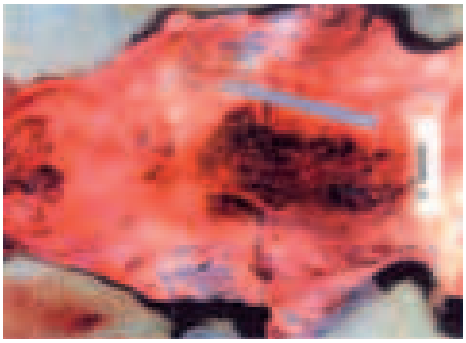

Det här är några av de bilder som följde med obduktionsprotokollet från SVA och som tydligt visar vad hunden fått utstå.

1. Kraftiga akuta blödningar i underhuden på ryggen och huvudet.

2. Färska tandfrakturer med förlust av två framtänder i vänster överkäke och frakturering av två hörntänder i överkäken.

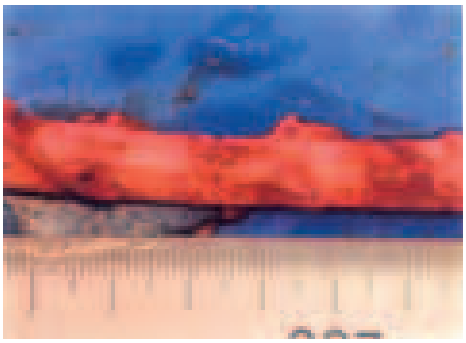

3. Akuta blödningar i ryggmärgshinnor (bröstryggraden).

Djurplågeri tillhör en brottskod i polismyndighetens statistik som omfattar flera andra brott, en "slaskkod". I dagsläget finns därför ingen rättvisande statistik för landet, men en separat undersökning hos polismyndigheten i Stockholms län visar att det 2004 handlade om 132 ärenden och 2005 (t o m november) 144.

CHRISTINA SWEDBERG, leg veterinär och
LENA ELIASSON-SELLING, leg veterinär, VMD.*

Leptospira interrogans serovar bratislava hos gris – ett problem i Sverige?

Betydelsen av infektion med *Leptospira interrogans* serovar bratislava vid reproduktionsstörningar hos gris är ännu inte helt utredd och epidemiologin är mycket komplicerad. I den här artikeln diskuteras betydelsen av denna bakterie vid reproduktionsstörningar på gris i Sverige. Det redogörs också för det första beskrivna fallet i landet, där reproduktionsstörningar i form av hög frekvens omlöpning, "tomma" suggor, reducerad kullstorlek och sena aborter kunde kopplas till positiva antikroppstitrar i blodserum mot *Leptospira interrogans* serovar bratislava hos ett flertal djur.

FIGUR 1. *En ökning av frekvensen omlöpningar kan vara ett tecken på infektion med* Leptospira interrogans *serovar bratislava.*

FOTO: MARIE STERNING, SLU

granskad artikel

INLEDNING

Etiologin till reproduktionsstörningar på gris är ofta komplex och inkluderar många gånger både infektiösa agens och skötselfaktorer. Bakterier från genus *Leptospira* (tillhör ordningen *Spirochaetales)* anses världen över vara mycket vanliga som orsak till framför allt aborter men även till andra typer av reproduktionsstörningar. Serovarerna (varianterna, förkortat sv i texten) pomona och tarassovi (förr kallad sv hyos) anses internationellt vara de viktigaste (22). Dessa är inte så vanliga i Västeuropa men har påvisats i t ex Danmark (17). Dock förefaller *Leptospira interrogans* serovar bratislava, tillhörande serogrupp Australis, vara mycket spridd. Den påvisades första gången i Nederländerna av Hartman och medarbetare 1975 (13) och flera rapporter visar en utbredd förekomst av denna serovar (7, 13, 18, 21, 24). En serologisk screening, som utfördes 1983 i mellersta och södra Sverige, visade en prevalens av 18,1 procent hos grisar och 49,4 procent hos hästar (23).

Sv bratislavas betydelse som orsak till reproduktionsstörningar hos gris är omdiskuterad. I vissa studier/försök har man påvisat ett samband mellan sv bratislava och reproduktionstörningar hos gris (2, 5, 6, 7, 9), men i andra har man inte kunnat göra det (15, 19). Därtill kommer att man i vissa länder har en utbredd förekomst av serumtitrar mot sv bratislava i blodprover från besättningar utan påtagliga reproduktionsproblem.

Med hjälp av genetisk typning har man på senare tid kunnat visa att sv bratislava kan delas upp i flera genotyper vilka förefaller ha olika patogenitet (11). Vilken eller vilka genotyper som finns i Sverige är inte studerat.

Reproduktionsstörningar

Vilka reproduktionsstörningar orsakar då sv bratislava? Bakterien kan förorsaka aborter i sen dräktighet (11), men ger i större utsträckning upphov till förlängt ➤

intervall mellan avvänjning och etablerad dräktighet (på grund av tidig fosterdöd och omlöpning med förlängt intervall) (Figur 1). Bakterien orsakar också ”tomma” suggor (med ”tom” sugga avses sugga som varit dräktig, men på grund av fosterdöd efter implantationen kvarstår de gula kropparna och suggan visar inte brunst) (16, 18, 20, 24) i kombination med små kullar och kullar med en blandning av dödfödda, svagfödda och normala spädgrisar (11, 13). Mumifierade foster kan förekomma men är ovanligt (12).

Efter introduktion i en besättning etableras infektionsämnet endemiskt med utbrott av klinisk sjuklighet på inköpta mottagliga djur eller på egna rekryteringsdjur som fötts upp isolerat. Dessutom ses ofta utbrott som går i skov i besättningen med 18–24 månaders intervall. Detta förlopp anses bero på fluktuationer i djurens immunförsvar (13).

Huvudvärdar

Utmärkande för de parasiterande leptospirorna är att de härbärgeras av olika huvudvärdar. Karaktäristiskt för dessa huvudvärdar är att de har en hög känslighet för infektionsämnet (låg infektionsdos krävs), är mottagliga för persisterande infektion och att smittan kan spridas naturligt inom arten. Huvudvärddjuren visar oftast inga eller lindriga symtom, men deras embryon och foster kan påverkas (19). För sv bratislava anges exempelvis gris, häst (Figur 2), hund, räv, igelkott, brun råtta och mus vara huvudvärdar (3, 13).

Leptospiror sprids oftast via urinen och infekterar via slemhinnor. För sv bratislava anses dock venerisk överföring vara den vanligaste smittvägen (5, 8). En till två dagar efter infektion ses en bakteriemi med lindriga kliniska symtom, vilka lätt förbises i en konventionell grisbesättning. Efter fem till tio dagar kan antikroppar detekteras i blodserum med en maximal titer dag 11–18 (15). Bakterien kan sedan etablera sig och persistera i månader till år (ibland under återstoden av livet) hos kroniskt infekterade djur (14). Till skillnad från andra serovarer av leptospiror, som i huvudsak återfinns i njurarna hos sina värddjur, härbärgeras sv bratislava oftast i livmoder och äggledare hos sugga (2, 6, 9) och i accessoriska könskörtlar och testiklar hos galt (5, 8).

FIGUR 2. *Många svenska hästar har serumantikroppar mot* Leptospira interrogans *serovar bratislava.*

Odling

Odling av sv bratislava är oerhört svår och tidskrävande (upp till 26 veckor). Det förekommer en utbredd korsreaktion mellan olika serovarer i agglutinationstester och för sv bratislava sjunker titrarna i blodserum snabbt efter infektionen, vilket försvårar diagnostiken. De djur som är persistent infekterade uppvisar oftast låga eller inga titrar, vilket gör det nästan omöjligt att identifiera kroniska smittbärare (13).

Denna presentation har för avsikt att redogöra för resultatet av en besättningsutredning som genomfördes i Svenska Djurhälsovårdens regi avseende utbredda reproduktionsstörningar i en avelsbesättning hösten 1993. Syftet med presentationen är även att rikta uppmärksamhet på här nämnda infektionsämne som möjlig orsak till reproduktionsstörningar hos gris i Sverige.

MATERIAL OCH METODER

Besättningsbeskrivning och skötselrutiner

Den studerade besättningen var en avelsbesättning med renrasig svensk Yorkshire, bestående av 60 suggor och tre galtar. Besättningen var sektionerad, all-in-all-out system tillämpades och de hade egen rekrytering. Gyltorna betäcktes av unggaltar medan suggorna huvudsakligen seminerades. Smågrisarna avvandes efter en diperiod på fem veckor. Suggorna släpptes direkt ut i lösdriften där seminering också utfördes. Brunstkontrollen utfördes två gånger dagligen och suggorna seminerades två gånger med tolv timmars intervall med början tolv timmar efter ståbrunstens början.

Reproduktionsstörning

Reproduktionsproblemen uppmärk-

Tabell 1. Kvartalsvis redovisning av antal födda kullar, antal levande födda grisar per kull (medeltal) och andelen (%) av dessa kullar som bestod av 1–4, 5–6 respektive fler än 6 grisar per kull under perioden januari 1993 – mars 1995.

Kvartal	Antal kullar	Andel (%) av kullarna som hade: 1–4 grisar	5–6 grisar	>6 grisar	Antal levande födda per kull (medeltal)
1–1993	19	0,0	15,8	84,2	11,8
2	33	0,0	9,0	90,9	11,2
3	22	0,0	0,0	100,0	11,9
4	24	12,5	12,5	75,0	10,0
1–1994	5	0,0	0,0	100,0	11,8
2	40	5,0	5,0	90,0	11,0
3	32	0,0	3,1	96,8	11,3
4	16	0,0	6,2	93,8	11,6
1–1995	17	0,0	29,4	70,6	10,9

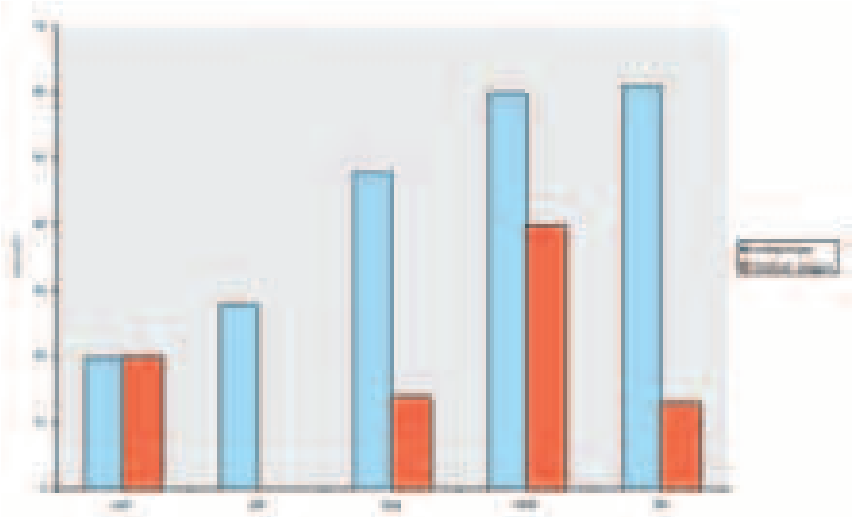

Figur 3. *Andel (%) djur (gyltor och suggor) som löpte om respektive var dräktighetsförklarade men inte grisade utan löpte om vid tiden för beräknad grisning ("tomma") efter betäckning/AI under perioden juni–oktober. Månad = betäckningsmånad.*

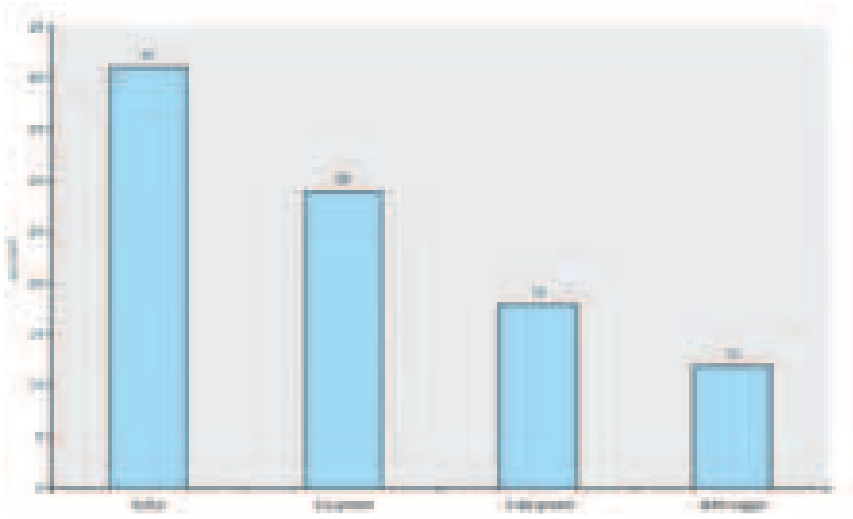

Figur 4. *Fördelningen (%) av omlöpningarna på olika ålderskategorier av avelsdjuren (gyltor och suggor).*

sammades av djurägaren i oktober månad, då ett stort antal hondjur löpte om, 25 procent födde små kullar (<6 st/kull) (Tabell 1) och tre suggor aborterade i sen dräktighet (tre respektive en vecka före beräknad grisning).

Resultaten av en analys av reproduktionsdata i besättningen redovisas i Figurerna 3 och 4. Som framgår av figurerna hade problemen börjat tidigare än vad djurägaren noterat. Sålunda var exempelvis andelen omlöpningar hos de hondjur som betäckts (= betäckts eller seminerats) under juni månad 20 procent (bör vara <10 %). Reproduktionsproblemen ökade successivt under perioden juni–oktober. Detta resulterade t ex i att ingen av de hondjur som betäckts under september månad grisade in (omlöpning alternativt "tom"). Så gott som samtliga omlöpningsintervall var förlängda dvs längre än 24 dagar (28–78 dagar), vilket indikerar att djuren varit dräktiga, men att fostren hade dött och sannolikt resorberats. Under perioden januari–juni samma år var omlöpningsfrekvensen mindre än 10 procent och under påföljande år (1994) varierade omlöpningsfrekvensen kvartalsvis mellan 9,4 och 17,3 procent.

I Tabell 1 redovisas kullresultaten kvartalsvis för 1993, 1994 och delvis 1995. Som framgår av denna tabell var procentandelen mycket små kullar (1–4 smågrisar) hög under 4:e kvartalet 1993.

Provtagningar

Könsorganen från tre slaktade hondjur, som löpt om, obducerades vid institutionen för obstetrik och gynekologi (OG), SLU. Prover på foder och vatten skickades också för analys avseende hygienisk kvalitet.

Vid det första besöket i besättningen (8 november 1993) togs blodprov på sju suggor som hade uppvisat någon typ av reproduktionsstörning. 15 dagar senare togs dels omprov på tre av dessa suggor (fyra suggor hade slaktats) dels ytterligare sju blodprover på unga avelsdjur (fem gyltor och två unggaltar), som inte hade uppvisat någon störning och som var uppfödda i en annan byggnad på gården. Provtagningen utökades med blodprov på ytterligare 22 avelsdjur under december månad. Sammanlagt ➤

analyserades 39 blodprov under november–december 1993.

Upprepade försök gjordes vid SVA (Statens Veterinärmedicinska Anstalt) att odla fram bakterien från njurar, livmoder, äggledare och slida från slaktade suggor, samt från möss och en igelkott (efter tillstånd av Naturvårdsverket).

För uppföljning av besättningen efter insatta åtgärder (se kommande stycke) togs blodprov från samtliga avelsdjur tolv månader efter utbrottet och från tio procent av avelsdjuren 18 månader efter utbrottet. Gyltor, som fötts upp i en separat byggnad, provtogs före respektive tre veckor efter insättning i betäckningsavdelningen och fyra veckor efter betäckning.

Åtgärder

Ett försök att eliminera smittämnet (sv bratislava) ur besättningen, genom att kombinera parenteral antibiotikabehandling (streptomycinsulfat 25 mg/kg två gånger dagligen under tre dagar) av samtliga avelsdjur med saneringsåtgärder inklusive råttbekämpning, påbörjades i december 1993. Alla avelsdjur som såldes från besättningen och alla egna rekryteringsdjur, som föddes under perioden juni 1993 – december 1994, behandlades parenteralt med streptomycinsulfat enligt nämnd rutin.

RESULTAT

Obduktionen av könsorganen visade en måttlig kronisk endometrit (2 st) respektive måttlig körtelhyperplasi. Foderanalysen visade en nedsatt hygienisk kvalitet på halm och korn, men ingen förekomst av mykotoxiner. Vattenkvaliteten var godtagbar (något förhöjt totalantal bakterier = tjänligt med anmärkning). Samtliga blodprover, tagna vid det första besökstillfället, var negativa med avseende på antikroppar mot *Brucella abortus*, Herpesvirus (AD), Parvovirus, SMEDI-virus, leptospiror av serovarerna pomona, tarassovi, icterohaemorrhagiae och grippotyphosa. Däremot visade dessa prover att fem av sju suggor hade antikroppar (titer 1:100–1:400) mot *Leptospira interrogans* serovar bratislava (Tabell 2).

Vid den andra provtagningen, 15 dagar senare, visade två av parproverna en titersänkning medan ett parprov visade en oförändrad antikroppstiter mot sv bratislava. Samtliga prover från unga avelsdjur var negativa (Tabell 2). Av det totala antalet analyserade blodprov under november–december månad visade 34 procent positiva antikroppstitrar av varierande nivåer mot sv bratislava (1:100–1:400) (Tabell 3).

Smittämnet kunde inte påvisas vid odling från vare sig njurar, äggledare, livmoder eller slida från slaktade suggor trots att materialet tagits ut färskt från slaktbandet. Smittämnet kunde inte heller påvisas från misstänkta vektorer (mus och igelkott) (Figur 5).

De uppföljande blodproverna, som togs efter insatta åtgärder, visade att sex procent av provtagna avelsdjur hade antikroppar (titer 1:100–1:200) mot sv bratislava i oktober 1994, respektive 14 procent av avelsdjuren i juni 1995 (1:100) (Tabell 3). Blodproverna som togs på gyltor under åren 1994–1995 visade att en successivt ökande andel av dessa hade antikroppar (titer 1:100–1:200) mot sv bratislava. En del av blodproverna från gyltorna visade positiva titrar redan före insättningen i betäckningsavdelningen.

Tabell 2. Redovisning av antikroppstitrar mot *Leptospira interrogans* serovar bratislava i serumprover från avelsdjur vilka uppvisat reproduktionsstörningar respektive från ungdjur vilka inte uppvisat reproduktionsstörningar. Proverna är tagna vid två olika tillfällen 1993.

ID-nr	provtagning 8/11	provtagning 23/11	Orsak till provtagning
1231	neg		omlöpning → slakt
1145	1:400	1:200	omlöpning
686	1:100	1:100	omlöpning
559	neg		omlöpning → slakt
724	1:200		abort → slakt
1065	1:100	neg	abort
121	1:200		”tom” → slakt
504		neg	unggalt
518		neg	unggalt
1378		neg	gylta
1407		neg	gylta
1435		neg	gylta
1440		neg	gylta
1486		neg	gylta

Tabell 3. Redovisning av totalt antal analyserade serumprover, antal och andel (%) positiva serumprover och antikroppsnivåer avseende *Leptospira interrogans* serovar bratislava i dessa prover under perioden november 1993 – juni 1995.

Period	Antal prov	Antal pos. prov	Titernivå
nov–dec 1993	39	13 (34 %)	1:100–1:400
okt 1994	47	3 (6 %)	1:100–1:200
jun 1995	7	1 (14 %)	1:100

DISKUSSION

I den studerade besättningen med hög frekvens omlöpning, ”tomma suggor”, små kullar och enstaka aborter påvisades antikroppstitrar i blodserum mot serovaren bratislava, som väl överensstämmer med de i litteraturen angivna kliniskt signifikanta nivåerna (titrar över 1:100 anses kliniskt signifikanta). En antikroppstiter mot sv bratislava på 1:400, liksom en titersänkning i parprov från djur som uppvisat reproduktionsproblem, anses indikera relativt nylig infektion (22). Att titern sjunker, till skillnad från den stegring man normalt förväntar sig i ett parprov, beror på att djuret infekterats flera veckor innan reproduktionsstörningarna ses: maximal titer är passerad och titrarna sjunker snabbt. De antikroppstitrar som erhölls i den nu beskrivna besättningen indike-

FOTO: INGEMAR HOLMÅSEN

FIGUR 5. *Igelkottar kan vara bärare av* Leptospira interrogans *serovar bratislava. I den studerade besättningen kunde smittämnet dock inte påvisas från igelkott.*

rar följaktligen att sv bratislava helt eller delvis orsakat reproduktionsstörningarna. Förloppet och de serologiska resultaten tyder på att det var en nysmitta, vilket också styrks av att alla ålderskategorier drabbades.

Efter insatta åtgärder sjönk successivt antikroppstitrarna mot sv bratislava och reproduktionsresultaten förbättrades. Denna tendens höll i sig i ca ett år, men därefter återkom problemen om än inte i samma omfattning. Detta indikerar att sv bratislava etablerat sig endemiskt i besättningen.

Gyltorna, som i början av utbrottet hade varit seronegativa, började året därpå uppvisa antikroppar i blodserum redan före flyttningen till betäckningsavdelningen, vilket indikerar att en spridning skett även till den stallbyggnad där gyltämnena föddes upp. En del av de gyltor som var seropositiva före flytten var avkommor till suggor som hade uppvisat positiva serumtitrar och/eller reproduktionsstörningar under hösten 1993.

Smittämnet kunde tyvärr inte påvisas vid odling. Det är emellertid välkänt att ➤

FOTO: MARIE STERNING, SLU

FIGUR 6. *Odling av* Leptospira interrogans *serovar bratislava är mycket svår och tidskrävande, varför ett negativt resultat inte utesluter förekomst av sv bratislava.*

Tabell 4. Redovisning av totalt antal och antal positiva serumprover analyserade avseende antikroppar mot *Leptospira interrogans* serovar bratislava, med MAT (mikroagglutinationstest), vid SVA under åren 2000–2004.

År	Antal prov	Antal pos. prov	Titernivå
2000	61	2	1:100
2001	85	11	1:100–1:400
2002	38	0	0
2003	18	0	0
2004	16	0	0

➤ odling av bakterien är mycket svår och tidskrävande (6), varför det negativa resultatet inte utesluter förekomst av sv bratislava (Figur 6). Andra diagnostiska metoder, vilka inte var möjliga att tillämpa i denna besättning, är analys av antikroppar i fetalt serum från aborterade foster, immunofluorescens för påvisande av agens i foster eller vävnad och ”Dark ground microscopy” (13). Det vore önskvärt om PCR-teknik i framtiden kan komma till användning för att diagnostisera sv bratislava i Sverige.

Valet av antibiotika gjordes utifrån vad som vid tidpunkten för besättningsutbrottet rekommenderades i internationell litteratur. Det framgår dock av senare litteratur att bakterien är känslig för så gott som alla antibiotikapreparat utom kloramfenikol (14).

De åtgärder som sattes in vid det beskrivna utbrottet förbättrade besättningens status, men bakterien kunde sannolikt inte elimineras med den valda strategin. Idag har dock djurägaren bytt ut hela djurmaterialet till serogrisar.

Det har inte gjorts någon screening avseende sv bratislava i konventionella smågrisproducerande besättningar i Sverige sedan 1983 (23). Däremot sker en del rutinkontroller av avelsdjur och exportdjur avseende leptospiraförekomst (bland annat sv bratislava) och enstaka prover sänds in för analys från besättningar vid sjukdomsmisstanke. I Tabell 4 redovisas antal undersökta serumprover från grisar under perioden 2000–2004 med avseende på sv bratislava samt hur många av dessa som var positiva. Det bör påpekas att majoriteten av dessa prov kommer från ett selekterat djurmaterial (avelsbesättningar). Som framgår av tabellen är antalet undersökta prov lågt och under åren 2002–2004 var samtliga prov negativa. 2001 påvisades elva positiva prover varav tio kom från en smågrisproducerande besättning med reproduktionsstörningar liknande de som beskrivits i denna artikel.

Även om betydelsen av sv bratislava fortfarande är outredd, kvarstår det faktum att positiva titrar har påvisats i Sverige, ibland i samband med reproduktionsstörningar. Därför bör vi ha denna bakterie i åtanke vid utredningar av reproduktionsproblem inte bara vid aborter utan kanske framför allt vid ökad frekvens omlöpning, ”tomma” suggor och små kullar.

TACK

Tack till djurägare Stig Gustafsson för gott samarbete och kvalificerad handräckning, professor Stig Einarsson, SLU, laborator Anders Gunnarsson, SVA för värdefulla synpunkter på manuskriptet och laboratorieveterinär Karin Bergström, SVA för sammanställning av provsvar avseende Leptospira *under åren 2000–2004.*

SUMMARY

Is infection with *Leptospira interrogans* serovar bratislava in pigs a problem in Sweden?

Leptospira interrogans serovar bratislava is well adapted to pigs and may cause persistent infection with low or no serological reaction. This paper describes the first case of reproductive failure in Swedish pigs where serological titers strongly indicated that this bacteria was the etiological agent. The infection is probably not a major problem but should be considered in pig herds with increased numbers of sows returning to oestrus after mating or raised non productive sow days per parity (NPSD/P), reduced litter sizes and late term abortions.

Referenser

1. Bolin C A, Cassells J A, Hill H, Frantz J C & Nielsen J N. Reproduction failure associated with *Leptospira interrogans* serovar bratislava infection in swine. J Vet Diagn Invest 1991, 3, 152–154.
2. Bolin C A & Cassells J A. Isolation of *Leptospira interrogans* serovars bratislava and hardjo from swine at slaughter. J Vet Diagn Invest 1992, 4, 87–89.
3. Bolin C A. Leptospirosis. In: Brown I C & Bolin C, eds. Emerging diseases of animals. Washington DC, ASM Press, 2000, 185–200.
4. Brown C E. Leptospirosis: sire health, seminal transmission. Proceedings of the first Technical Conference on Artificial Insemination & Reproduction, 1998, 43–47.
5. Ellis W A, McParland P J, Bryson D J & McNulty M S. Leptospires in pig urogenital tracts and fetuses. Vet Rec, 1985, 117, 66–67.
6. Ellis W A & Thiermann A B. Isolation of *Leptospira interrogans* serovar bratislava from sows in Iowa. Am J Vet Res, 1986, 47, 1458–1460.
7. Ellis W A, McParland P J, Bryson D G & Cassells J A. Prevalence of leptospira infection in aborted pigs in Northern Ireland. Vet Rec, 1986a, 118, 63–65.
8. Ellis W A, McParland P J, Bryson D G & Cassells J A. Boars as carriers of leptospires of the australis serogroup on farms with an abortion problem. Vet Rec, 1986b, 118, 563.
9. Ellis W A, McParland P J, Bryson D G, Thiermann A B & Montgomery J M. Isolation of leptospires from the genital tract and kidneys of aborted sows. Vet Rec, 1986c, 118, 294–295.
10. Ellis W A, Montgomery J M & McParland P J. An experimental study with a *Leptospira interrogans* serovar bratislava vaccin. Vet Rec, 1989, 125, 319–321.
11. Ellis W A. *Leptospira australis* infection in pigs. Pig Veterinary Journal, 1989, 22, 83–92.
12. Ellis W A. Leptospirosis – a review of veterinary aspects. Irish Veterinary News, 1990, febr, 6–12.
13. Ellis W A. Leptospirosis. In: Straw B E, D'Allaire S, Mengeling W L & Taylor D J, eds. Diseases of swine. 8th ed. Ames, Iowa, The Iowa State University Press, 1999, 483–493.
14. Faine S. Leptospirosis. In: Collier L, Balows A & Sussman M, eds. Topley and Wilson's Microbiology and Microbial infections, 9th ed. London UK, Arnold, 1998, 3, 42, 849–869.
15. Farina R, Andreani E & Tolari F. Leptospirosis in swine – experimental infection with serotype bratislava. International Journal of Zoonosis, 1977, 4, 38–44.
16. Frantz J C, Hanson L E & Brown A L. Effect of vaccination with a bacteria containing *Leptospira interrogans* serovar bratislava on the breeding performance of swine herds. Am J Vet Res, 1989, 50, 1044–1047.
17. Friis N F, Jorsal S E, Kokotovic B, Lodal J, Nielsen L M, Schirmer A L, Sörensen V &

Thorup F. Leptospirose hos svin. Dansk VetTidsskr, 2002, 85, 5, 6–11.
18. Hathaway S C & Little T W. Prevalence and clinical significance of leptospiral antibodies in pigs in England. Vet Rec, 1981, 108, 224–228.
19. Hathaway S C, Little T W A & Wrathall A E. Experimental infection of pregnant gilts with leptospires isolated from british wildlife. II: Clinical, bacteriological and pathological aspects of infection. Br Vet J, 1983, 139, 404.
20. Hathaway S C. Porcine leptospirosis. Pig News and Information, 1985, 6, 31–34.
21. Jensen A M & Binder M. Seroreaktion for leptospirose og reproduktionsproblemer hos danske svin. Er der en sammenhaeng? Dansk VetTidsskr, 1989, 72, 1181–1187.
22. Pritchard D G, Little T W A, Wrathall A E & Jones P. Epidemiology of leptospirosis in relation to reproductive disease in pigs. Pig Vet Soc Proc, 1985, 12, 65–82.
23. Sandstedt K & Engvall A. Serumantibodies to leptospira bratislava in swedish pigs and horses. Nordisk Veterinärmedicin, 1985, 37, 312–313.
24. Van Til L D & Dohoo I R. A serological survey of leptospirosis in prince Edward island swine herds and its association with infertility. Can J Vet Res, 1991, 55, 352–355.
25. Wrathall A E. Reproductive disorders in pigs. Commonwealth Agricultural Bureaux. Anim Health Rev Ser, 1975, No 11.

***CHRISTINA SWEDBERG,** leg veterinär, Distriktsveterinärerna Östhammar, Pl 1472, 747 95 Gimo.
LENA ELIASSON-SELLING, leg veterinär, VMD, specialist i svinens sjukdomar, Svenska Djurhälsovården, Box 257, 751 05 Uppsala.

Stipendium

Djurvännernas Förening i Stockholms stipendium (25 000 kr) utdelas till person eller personer, som genom forskning eller genom annan insats främjar djurs välfärd.

Stipendiet sökes före den 1 april 2006 genom insändande av ansökan med kortfattad motivering till:

Djurvännernas Förening
i Stockholm
c/o Hans Hermansson
Bondegatan 25A
116 33 Stockholm

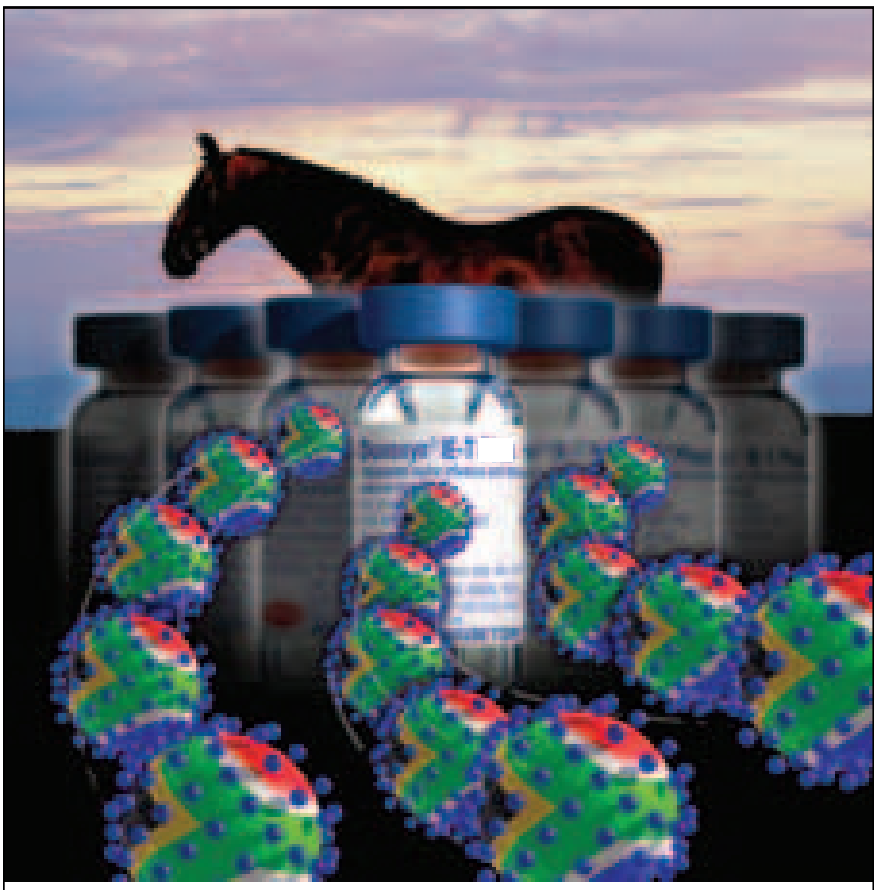

REDO ATT TA SIG AN SYDAFRIKA!

En nyligen genomförd challengestudie vid AHT Newmarket[1], visar att Duvaxyn häst-influensavacciner följer WHO/OIE´s rekommendationer från 2005 att även ge skydd mot A/equi-2/South-Africa/4/2003.[2]

1. Animal Health Trust Trial 2005, B671 – 05 – 003.P.
2. OIE Bullentin, Issue 1, 2005.

Duvaxyn® IE & IE-T vet innehåller:
A/Equi 1 Prag 56, A/Equi 2 Newmarket 1/93 amerikansk typ
A/Equi 2 Suffolk 89 europeisk typ

CEVA SANTE ANIMALE

CEVA Vetpharma AB
Tel: 046 - 12 81 00
www.cevavetpharma.se

För info kontakta CEVA eller besök www.fass.se

NICOLAI JANSSON, leg veterinär, PhD, Dipl ECVS, specialist i hästens sjukdomar, European veterinary specialist in large animal surgery (equine) och
NORM DUCHARME, DVM, MSc, Dipl ACVS, Professor of Large Animal Surgery.*

Etiologi, diagnos, behandling och prognos

Valgus- och varusställningar hos föl

I artikeln beskriver författarna kortfattat etiologin, det diagnostiska arbetet, behandlingsmöjligheterna och prognosen vid valgus- och varusställningar hos föl. Artikeln har tidigare publicerats i två delar av författarna i Compendium on Continuing Education for the Practising Veterinarian, 27(1):48–55 och 27(2):134–146, 2005, och presenteras här i svensk översättning i förkortad version med tillstånd från utgivaren.

granskad artikel

INLEDNING

Valgus- och varusställning av benen hos föl är relativt vanligt förekommande. Vid valgusställning är benaxlarnas vinkelspets riktad medialt och vid varusställning lateralt (Figur 1). En viss rotationsställning av benen ingår alltid (utåtrotation vid valgus och inåtrotation vid varus). Vinkelställningar, som oftast utgår från karpus, tarsus eller kotledsregionen, kan förekomma både som ett medfött och som ett förvärvat tillstånd.

Syftet med denna artikel är att presentera en kortfattad översikt beträffande etiologi, diagnostik, behandling och prognos vid vinkelställningar av benen hos föl. Denna förkortade översättning innehåller inga referenser. Referenslistan som ingår i originalartiklarna kan rekvireras från förstaförfattaren.

ETIOLOGI

De etiologiska faktorer som ligger till grund för uppkomsten av vinkelställningar hos föl är till stor del okända. Etiologin anses vara multifaktoriell där både pre- och postnatala faktorer inverkar. Prenatala faktorer inkluderar intrauterin felställning, ofullständigt förbenade karpal- och tarsalben, slappa stödjevävnader runt lederna, placentit och olika hormonella obalanser. Snabb tillväxt, tillväxtzonrubbningar och överbelastning på grund av kraftig hälta på det motstående benet är postnatala faktorer som kan leda till vinkelställningar. De exakta patogenetiska förhållanden som ligger bakom dessa faktorer är dock inte helt kartlagda.

För en mer detaljerad diskussion och genomgång av de etiologiska faktorerna hänvisas till originalartiklarna.

DIAGNOSTIK

Diagnostiken innefattar inspektion, manipulering av benet eller benen och i många fall röntgen. Vinkelställningar är lätta att observera vid en klinisk undersökning. Det är dock nödvändigt att den undersökande veterinären har kännedom om den normala benställningen hos föl av olika åldrar för att kunna göra en korrekt bedömning.

Behandlingen ska sedan inriktas på att uppnå en för åldern passande benställning. Speciellt ska man vara uppmärksam på att nyfödda föl normalt sett har en lindrig grad av valgusställning vid karpus som successivt går tillbaka inom loppet av det första levnadsåret.

Nästa steg i den diagnostiska utredningen är manipulering av benet i syfte att avgöra om vinkelställningen kan lägerättas. Detta är ett viktigt kliniskt test som möjliggör indelning av vinkel- ➤

FIGUR 1. *Ett tre veckor gammalt fullblodsföl med varusställning vid kotleden på det högra bakbenet.*

FIGUR 2. *Röntgenbild av det högra framknät på ett nyfött föl med valgusställning. Notera de ofullständigt förbenade karpalbenen.*

➤ ställningarna i två kategorier beträffande den vidare diagnostiken och behandling. Om vinkelställningen med lätt manuell manipulering kan lägerättas är orsaken vanligtvis slappa stödjevävnader runt lederna eller, mer sällsynt, ofullständigt förbenade karpal- och/eller tarsalben. Om däremot inte vinkelställningen går att lägerätta med manipulering är orsaken oftast asymmetrisk tillväxt i skelettet (tillväxtzon och/eller epifys). Obehandlade fall av ofullständigt förbenade karpal- och tarsalben går inte heller att lägerätta manuellt efter bara ett par veckor.

Röntgen

Röntgenundersökning är en viktig del av utredningen av många vinkelställningar eftersom metoden gör det möjligt att bestämma benaxlarnas skärningspunkt och kontrollera karpal- och tarsalbenens förbeningsgrad. Det är vår uppfattning att inte alla föl med vinkelställningar behöver röntgas. Vi rekommenderar röntgenundersökning av nyfödda föl med vinkelställning av karpus och/eller tarsus eftersom tidig upptäckt och behandling av ofullständigt förbenade karpal- och tarsalben har stor betydelse för prognosen (se avsnitten nedan om terapi respektive prognos) (Figur 2). Dessutom rekommenderar vi röntgenundersökning av föl med ickemanipulerbara vinkelställningar som inte svarat på konservativ behandling och där kirurgisk korrektion planeras. Långa röntgenkassetter, som tillåter att minst 50 procent av benet proximalt respektive distalt om vinkelställningens skärningspunkt kommer med på röntgenbilden, rekommenderas. Dorsopalmara/-plantara projektioner används. Med hjälp av röntgenbilden avgörs sedan skärningspunkten vars lokalisering motsvarar orsaksförhållandena (är vinkelställningen t ex förorsakad av asymmetrisk tillväxt i radius distala tillväxtzon kommer skärningspunkten att vara lokaliserad i anslutning till denna tillväxtzon).

Det är viktigt att vara uppmärksam på att en liten ändring i röntgenkassettens placering eller strålgången har stor inverkan på vinkelställningens utseende på en röntgenbild. Man bör därför inte ställa sin diagnos enbart med hjälp av röntgen men alltid basera diagnosen på en noggrann klinisk undersökning eventuellt kompletterad av en röntgenundersökning.

TERAPI

Avsaknaden av kontrollerade, kliniska studier beträffande behandlingen av vinkelställningar hos föl har medfört att de i litteraturen angivna behandlingsmetoderna oftast baseras på empiri. De i denna artikel omtalade tillvägagångssätten och behandlingsmetoderna grundar sig på litteraturen och författarnas kliniska erfarenhet. Vi använder termerna lindrig, måttlig och kraftig vinkelställning som definieras som <10°, 10–20° respektive >20° felställning av benet.

Hos de flesta nyfödda föl med lindriga till måttliga vinkelställningar krävs ingen särskild behandling utöver kontrollerad motion. Den vanligaste orsaken är slappa stödjevävnader runt leden i fråga. Fullständig boxvila är enligt vår uppfattning inte att rekommendera. Daglig vistelse i en sjukhage som tillåter fölet att röra sig under relativt kontrollerade former verkar stärkande på de slappa vävnaderna och fullständigt kliniskt återställande uppkommer i regeln inom två till fyra veckor. Rör det sig däremot om kraftiga vinkelställningar på grund av slappa stödjevävnader runt leden behövs andra åtgärder. Sådana föl är i behov av någon form av stödbandagering utöver kontrollerad motion enligt ovan. Ett stödbandage kan utformas på olika sätt. Man kan använda ett bandage med en stödskena eller ett cirkulärgips. Fördelen med en stödskena framför gips är att man relativt enkelt kan växla mellan perioder med och utan stöd vilket vi tycker snabbar på återställandet (man kan t ex låta fölet gå utan bandage på dagen och enbart ha benet bandagerat på natten).

Rör det sig om ofullständigt förbenade karpal- och tarsalben går behandlingen ut på att med hjälp av ett stödbandage hålla benaxeln i korrekt läge medan förbeningsprocessen pågår, vilket normalt tar två till fyra veckor. Hålls inte benaxeln i korrekt läge kommer karpal- och tarsalbenen att förbena i kilformat tillstånd med permanent vinkelställning till följd. Använder man cirkulärgips måste detta bytas med 10–14 dagars intervall på grund av föls relativt snabba tillväxt (Figur 3). Som alltid vid ingipsning måste uppkomsten av skavsår kontrolleras minst en gång dagligen (tecken på detta är hälta och svullnad över gipset).

Vinkelställningar som uppstår på grund av asymmetrisk tillväxt i skelettet drabbar oftast föl i ålderskategorin två veckor till sex månader, men kan ibland även vara medfödda. Stödbandage med skena eller cirkulärgips bör inte användas i dessa fall eftersom risken för djupgående skavsår är mycket stor. Likaså

FIGUR 3. *Samma föl som i Figur 2, tre veckor senare. Ett cirkulärgips som hållit karpus i korrekt läge har möjliggjort normal förbening av karpalbenen.*

bör olika specialdesignade ortoser (stödskenor som tillåter normal ledfunktion) användas med återhållsamhet. Det är vår uppfattning och erfarenhet att lindriga vinkelställningar svarar bra på sjukhagevistelse utan annan form av behandling.

Måttliga vinkelställningar behandlas med sjukhagevistelse och verkning/skoning. Verkningen/skoningen syftar till att korrigera vinkelställningen genom att korrigera rotationen som alltid ingår. Detta uppnås genom att skapa en lindrig obalans i hoven antingen med hjälp av raspning eller plastning eller med placering av en limmad plastsko som är utlagd på medialsidan (valgus) eller lateralsidan (varus). Används limmade plastskor är det oerhört viktigt att skoningsperioden inte överstiger två veckor. Detta för att undvika uppkomsten av en deformerad hov. Kraftiga vinkelställningar samt lindriga/måttliga vinkelställningar, som inte svarat på behandlingen, bör opereras.

Kirurgisk behandling

Det finns två kirurgiska principer för hur man kan påverka tillväxten i skelettet vid valgus- och varusställning. Dels finns en tillväxtaccelererande metod, dels olika tillväxtbromsande metoder. Gemensamt för metoderna är att ett lyckat resultat förutsätter att operationen utförs i god tid innan tillväxtpotentialen avtar för den aktuella tillväxtzonen (i de flesta fallen rör det sig om den distala tillväxtzonen i radius, tibia eller metakarpus/metatarsus). Generella åldersgränser är svåra att ange, men som tumregel kan man utgå från att förutsättningarna för ett optimalt resultat är bäst om operationen utförs före fyra månaders ålder när det gäller karpal- och tarsalvinkelställningar respektive två månaders ålder när det gäller vinkelställningar i kotledsregionen. Kirurgisk behandling kan utföras senare, men resultaten är då varierande. Postoperativt är kontrollerad motion och verkning/skoning tills normal benställning uppnåtts en integrerad del av behandlingen.

Den tillväxtaccelererande metoden kallas periostlyftning och är ett enkelt ingrepp utan risk för överkorrigering. Metoden innefattar ett inverterat T-snitt som görs i periostet proximalt om den aktuella tillväxtzonen på benets konkava sida. Periostet lossas från det underliggande benet. Den exakta mekanismen som ligger bakom periostlyftningens tillväxtaccelererande effekt är okänd, men man räknar med att minskad spänning över tillväxtzonen spelar en roll. En nyligen publicerad experimentell studie pekade på att periostlyftning inte var effektivare än konservativ behandling när det gällde korrigering av valgusställningar vid karpus. Denna studie har medfört att periostlyftning har ifrågasatts. Det är dock vår uppfattning och erfarenhet att många kliniska fall (i motsats till experimentellt inducerade vinkelställningar som användes i studien), som inte svarat på konservativ behandling, snabbt kan korrigeras med hjälp av periostlyftning. Hur som helst kan studien komma att ändra periostlyftningens status som den vanligaste operationsmetoden.

De tillväxtbromsande metoderna innefattar placeringen av ett implantat tvärs över tillväxtzonen på benets konvexa sida (Figur 4). Som implantat kan användas skruvar + cerclagetråd, skruvar + metallplatta eller staples. Implantatet bromsar tillväxten temporärt och måste tas bort så snart normal benställning ➤

FIGUR 4. *Postoperativ röntgenbild som visar ett tillväxtbromsande implantat som placerats i anslutning till den distala tillväxtzonen i radius.*

➤ uppnåtts eftersom för sent borttagande leder till överkorrigering av vinkelställningen. Tekniken rekommenderas vid kraftig vinkelställning och hos lite äldre föl med minskad tillväxtpotential.

Ytterligare detaljer beträffande behandlingen av vinkelställningar framgår av originalartiklarna.

PROGNOS

Vid korrekt behandling är prognosen god för de flesta vinkelställningar. Förhållanden som för sent insatt behandling eller kraftig grad av ofullständig förbening av tarsalbenen påverkar prognosen negativt.

SUMMARY

Causes, diagnosis, clinical management and prognosis of angular limb deformities in foals

This article presents an overview of the causes, diagnosis, clinical management and prognosis of angular limb deformities in foals. Foals with these deformities present a deviation from the normal axis in the frontal plane of one or more limbs. The clinical workup includes observing the foal while it stands and walks, manipulating the affected limb(s), and radiography. Both conservative and surgical treatment options exist. The choice of which to use should be based on the type, severity and location of the deformity as well as the age of the foal. The prognosis is generally good if treatment is initiated well in advance of physeal closure.

***NICOLAI JANSSON,** leg veterinär, PhD, Dipl ECVS, specialist i hästens sjukdomar, European veterinary specialist in large animal surgery (equine), ATG:s Hästsjukhus Skara, Gråbrödragatan 6, 532 31 Skara.

NORM DUCHARME, DVM, MSc, Dipl ACVS, Professor of Large Animal Surgery, Department of Clinical Sciences, College of Veterinary Medicine, Cornell University, Ithaca, NY 14853, USA.

Sällskapet för Veterinärmedicinsk Forskning inbjuder till seminariet

LÄKEMEDELSRESTER I MILJÖN

Tisdagen den 14 februari kl. 13.00 – ca 16.30
Lokal: VMFs kårhus

Program

13.00–13.05	Välkomna och kort introduktion
13.05–13.35	Läkemedel i miljön, *Bo Gunnarsson, Apoteket AB*
13.40–14.20	Miljöeffekter av läkemedel, *Joakim Larsson, Sahlgrenska Akademin, Göteborgs Universitet*
14.25–14.55	Fika
14.55–15.25	Miljöarbetet inom läkemedelsindustrin, *Gisela Holm, AstraZeneca*
15.30–16.00	Miljöklassificering av läkemedel i FASS – Behövs det? *Annelie Skagerlind, Läkemedelsindustriföreningen (Lif)*
16.00–	Avslutande diskussion

Alla intresserade är hjärtligt välkomna! – Ingen föranmälan behövs.
För ytterligare information kontakta Elisabet Ekman, tel: 018-67 12 16 eller 070-645 81 09.

noterat

Fass Vet 2006 ute

I slutet av december 2005 distribuerades 2006 års upplaga av Fass Vet till veterinärer, veterinärstudenter och apotek i Sverige. Läkemedelstexterna bygger på den produktresumé som läkemedelsföretagen lämnar i sin ansökan om godkännande till kontrollmyndigheten.

Fass Vet finns även på www.fass.se som uppdateras praktiskt taget dagligen. En nyhet är att texterna nu dessutom finns nåbara via mobiltelefon på mobil.fass.se. Det är avgiftsfritt att använda fass.se på mobiltelefonen, liksom på webben.

Fass Vet 2006 innehåller nu åter priser på läkemedel, efter förra årets kritik mot de slopade prisuppgifterna. Nytt för i år är också ett kapitel om avmaskningsmedel, skrivet av Johan Höglund, SLU. Kvar från föregående år är en överskådlig sammanfattning av bestämmelser om dopning och otillåten medicinering av djur, liksom information om MRL-förordningen, antidoter vid akuta förgiftningar m m.

Fass Vet ges ut av Läkemedelsindustriföreningen, LIF. Boken har publicerats sedan 1973 och trycks i 9 700 exemplar. ■

månadens epiztel

Epizteln handlar denna gång om export av renar till Finland, newcastlesjuka och Nor98. Epizteln är ett samarbete mellan SVA och Jordbruksverket och är i det här numret sammanställd av Helena Ohlsson, SVA och Carin Israelsson, Jordbruksverket.

EXPORT AV RENAR TILL FINLAND

Under november och december 2005 ansökte ovanligt många om att bli registrerade som exportör för ren. Jordbruksverket beviljade ett fyrtiotal sådana ansökningar. Antalet renar per ansökan varierade mellan sex och tusen djur. Eftersom registreringen som exportör är giltig under ett år, är det svårt att veta exakt hur många renar i taget som passerar den svenska gränsen mot Finland. Enligt de flesta ansökningarna planerades transporten till perioden november 2005 – januari 2006. De som angett orsak till ansökan har skrivit att renarna ska föras till slakt i Rovaniemi där de betalas bättre än i Sverige. Någon har skrivit att om han inte får bli registrerad som exportör kommer han att gå i konkurs.

Den stora anhopningen av ren till Finland har medfört en del arbete för chefveterinärerna i respektive land, då djuren enligt direktiv 92/65/EEC ska åtföljas av ett intyg om att de kommer från en officiellt tuberkulos- och brucellosfri besättning. Detta kan dock ingen officiell veterinär intyga eftersom renarna inte lever i avgränsade besättningar där de testas så att detta krav kan uppfyllas. Om intyg inte kan skrivas för att en hel besättning är officiellt fri från tuberkulos och brucellos, kan djuren testas individuellt, vilket inte är helt enkelt att utföra. Efter överläggningar mellan chefveterinärerna meddelade Jord- och Skogsbruksministeriet (MMM) i Finland den 25 november 2005 Jordbruksverket att renarna får föras till Finland för slakt utan att ha testats individuellt för förekomst av tuberkulos och brucellos. Med anledning av detta kommer Sverige att diskutera med Norge och Finland om hur hanteringen av renar vid försäljning ska ske i framtiden.

Den ökade exporten av renar har medfört ändrade regler så att djuren får föras till Finland för slakt utan att ha testats individuellt för förekomst av tuberkulos och brucellos.

NEWCASTLESJUKA I ÖSTERGÖTLAND

Newcastlesjuka (ND) har konstaterats i en värphönsbesättning i Östergötland, sedan Europeiska gemenskapens referenslaboratorium i England kunde meddela att det virus som isolerats från besättningen är starkt sjukdomsframkallande. Därför upprättade Jordbruks-

verket ett övervakningsområde runt gården, i enlighet med EUs lagstiftning. Övervakningsområdet hävdes i mellandagarna. Misstanken om newcastlesjuka väcktes den 21 november 2005 efter att djuren visat symtom. Djuren är avlivade och sanering av besättningen pågår.

I en mycket närbelägen värphönsbesättning med klinisk misstanke om newcastlesjuka kunde dock inte virus isoleras och diagnosen newcastlesjuka aldrig bekräftas. Saneringsarbetet i den besättningen fullföljs trots detta.

BEKRÄFTAD NEWCASTLESJUKA I SKÅNE

Den 9 december 2005 rapporterade SVA om misstanke om newcastlesjuka i en värphönsbesättning i Skåne. Misstanken grundades på anamnes och patologiska fynd hos fjäderfä som skickats in för undersökning på grund av produktionsstörning.

Paramyxovirus (PMV) typ 1 påvisades genom PCR och besättningen spärrades omedelbart. Höga antikroppstitrar påvisades, vilket tyder på att de provtagna djuren varit smittade minst en vecka. Samtliga 18 900 fjäderfä i besättningen avlivades och preliminär desinfektion påbörjades den 15 december. Den drabbade besättningen är en enhet i ett större företag. Det drabbade företaget omfattar fyra enheter med totalt över 200 000 värphöns, fördelade på 17 hus i fyra kommuner: Svalöv, Eslöv, Kävlinge och Landskrona. Inom företaget fanns indirekt personkontakt mellan den smittade enheten och en annan enhet som vid provtagning var negativ för PMV på serologi och PCR.

Jordbruksverket beslutade den 16 december att införa skydds- och övervakningsområden på tre respektive tio km runt den misstänkt smittade besättningen. Inom övervakningsområdet finns tio kommersiella fjäderfäanläggningar och ca 50 hobbybesättningar.

Efter sekvensering av viruset bekräftade SVA den 28 december diagnosen newcastlesjuka. Viruset från Skåne har stora likheter med viruset i Östergötland samt ett isolat från broiler i Danmark. Övervakningen i området är fortsatt på hög nivå och kontinuerlig kontakt hålls med de besättningar som har haft kontakt med den smittade besättningen, t ex genom gödselspridning eller fodertransportbilar. Hittills finns inga tecken på att smittan spridits till andra besättningar.

■ ■ Telefonnumret till SVAs epizootologjour är 018-67 40 01.

■ ■ Detta nummer kan enbart användas då SVAs växel är stängd, d v s utanför ordinarie arbetstid. Epizootijouren ger råd och hjälp till veterinärer vid misstanke om epizootisjukdom. Provsvar eller allmänna råd kan inte ges på detta nummer.

NYTT FALL AV NOR98 KONSTATERAT

Ett fall av atypisk scrapie, variant Nor98, har konstaterats hos ett får i Östergötland. Fallet är det första under 2005 och hittills det sjunde totalt i Sverige. Djuret var en sju år gammal tacka som undersöktes inom kontrollprogrammet för scrapie. Övriga får från den aktuella besättningen har avlivats och undersökts, men inga fler positiva djur har påvisats. ■

Ordinarie fullmäktigemöte 2006

Torsdagen den 1 juni

Tid och plats

Det första fullmäktigemötet i SVFs nya organisation äger rum **torsdagen den 1 juni**. Mötet kommer att förläggas till **Stockholm**.

Ni som är valda fullmäktigerepresentanter – Boka in denna dag i almanackan!

Motioner

Enligt förbundsstadgarna skall motion, som väcks av förening, sektion eller förbundsmedlem, ha inkommit till förbundsstyrelsen (adress: förbundskansliet) **senast sex veckor före mötet**, dvs senast torsdagen den 20 april 2006. Motion inkommen därefter tas inte upp för beslut av fullmäktige.

Spridning av PMWS

PMWS (Postweaning Multisystematic Wasting Syndrom) hos gris rapporterades första gången i Sverige i december 2003 i Månseryd. I mars 2004 var fem besättningar drabbade. Svenska Dagbladet belyste den 20 december 2005 aktuell smittstatus för sjukdomen.

Per Wallgren vid SVA har sammanställt en lägesrapport som visar att sjukdomen nu spridit sig till 37 besättningar. Elva av dessa har friskförklarats men 26 utbrott pågår och samtidigt utreds misstankar om 20 nya utbrott.

– Sjukdomen slår blint men det är framför allt stora, effektiva och välskötta besättningar som drabbats, säger Gunnar Johansson, veterinär på Svenska Djurhälsovården, till SvD.

– Spridningen är inte lika dramatisk som i Danmark men den står inte stilla på något sätt. Vi kämpar fortfarande emot, men det är tveksamt om vi kan bli av med den utan att slakta ut varenda gris som bär på det circovirus som ligger i botten, säger Per Wallgren. ■

Nattöppet för smådjur på SLU igen

Den 9 januari 2006 öppnade Smådjurskliniken vid SLU på Ultuna sin nattjour igen. Den har dessförinnan varit stängd sedan den 1 september 2004.

– Det handlar framför allt om att nattjour är nödvändigt för att ett djursjukhus ska fungera och för att vi ska kunna ta emot alla typer av patienter också på dagtid, säger Arvid Uggla, dekanus för SLUs fakultet för veterinärmedicin och husdjursvetenskap, till Upsala Nya Tidning den 20 december 2005.

– Att ha nattjouren öppen är också nödvändigt i ett läge där vi diskuterar att skapa ett djursjukhus som är fristående från institutionerna. Ett sådant djursjukhus måste självfallet vara öppet dygnet runt, året runt. ■

Myndigheter kartlägger risk och förekomst av EHEC

Regeringen har beslutat att ge Jordbruksverket, Livsmedelsverket och SVA i uppdrag att kartlägga risker och förekomst av bakterien EHEC, och sedan lämna förslag på åtgärder för att minimera riskerna för att människor smittas. Detta meddelade Jordbruksdepartementet i ett pressmeddelande den 20 december 2005.

Det har varit flera tragiska sjukdomsfall de senaste åren som berört många människor och vi bedömer nu att vi bör kraftsamla våra resurser för att se vad som är möjligt att göra, säger jordbruksminister Ann-Christin Nykvist.

De tre myndigheterna ska samarbeta för att sammanställa befintlig kunskap om EHEC men också få fram ny information genom provtagning, epidemiologiska studier m m. Syftet är att ta reda på bakteriens smittvägar, dvs hur den når och drabbar människor. Viktigt i det arbetet är att ta reda på i vilken omfattning bakterien förekommer hos husdjur och i livsmedel. Det handlar också om att klarlägga vilka risker för folkhälsan som EHEC utgör.

Uppdraget ska redovisas för regeringen senast den 20 januari 2007. ■

CEVA
utökar sitt sortiment

Nyhet!

Therios®
Cefalexin
Tablett 60 mg

Clindabuc™ vet.
Klindamycin
Tablett 75 mg och 200 mg

Vetrimoxin® vet.
Amoxicillin
Oral pasta, 20 mg/g
Tablett 150 mg och 450 mg

CEVA SANTE ANIMALE

CEVA Vetpharma AB
Tel: 046 - 12 81 00
www.cevavetpharma.se

För info kontakta CEVA eller besök www.fass.se

ANTIBIOTIKA

Vilken är din diagnos? – Patologi

En katt fick plötsligt ökad aptit, men magrade ändå av. Katten blev sedan akut dålig, och avled trots understödjande behandling. Fallet är sammanställt och tolkat av Erika Karlstam, avdelning för patologi, SVA.

Huskatt, kastrerad hona, nio år

Anamnes: Katten hade sedan en tid tillbaka fått ökad aptit, men trots detta magrat av. De senaste dagarna hade katten blivit mycket hängig och aptitökningen övergått i matvägran. Vid klinikbesöket konstaterades förhöjda glukosvärden (B-glukos 25) samt grav uttorkning. Trots intravenös vätsketillförsel och påbörjad insulinterapi avled katten. Efter döden uttogs prover från bukspottskörteln och levern, vilka fixerades i tioprocentig formalinlösning och sändes till patologen, SVA för histologisk undersökning.

Patologiska förändringar i undersökt biopsimaterial: Se bilder från bukspottskörteln, Figur 1 och 2. Jämför med Figur 3 (normalmorfologi).

Beskriv de morfologiska förändringarna och föreslå patologisk-anatomisk diagnos.

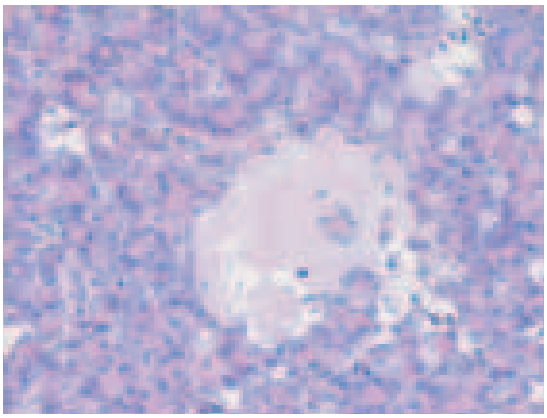

Figur 1. *Pankreas (patologiskt förändrad), katt. Histologisk bild. HE-färgning, ca 100 gångers förstoring.*

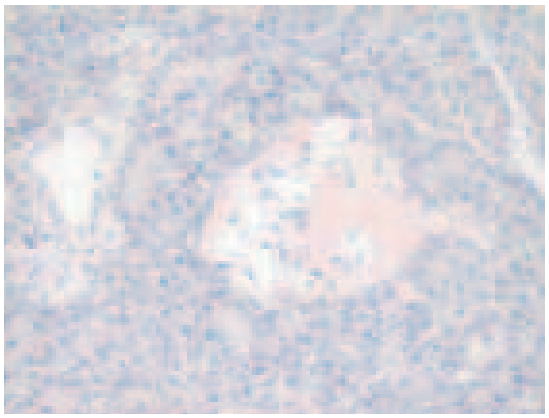

Figur 2. *Pankreas (patologiskt förändrad), katt. Histologisk bild. Kongorött-färgning, ca 100 gångers förstoring.*

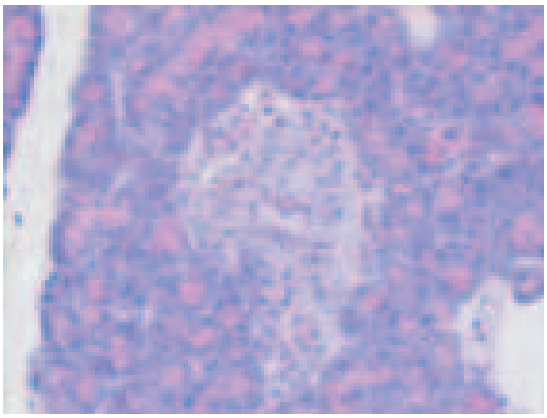

Figur 3. *Pankreas (normal), katt. Histologisk bild. HE-färgning, ca 100 gångers förstoring.*

SVAR SE SIDAN 50

Veterinär vidareutbildning i USA

ANNA JOHANSSON, leg veterinär, MS, Diplomate ACVIM.*

Författaren har tillbringat de senaste fem åren som ”graduate student” och ”resident” i hästmedicin vid College of Veterinary Medicine, North Carolina State University och vill informera om vilka möjligheter det finns för svenska veterinärer att vidareutbilda sig i USA. I artikeln beskrivs innebörden av ”graduate student”, ”internship” och ”residency”. Vidare ges en översikt angående ansökningsförfarande, arbetsvillkor, och mål med utbildningarna.

FOTO: PHILIP RUCKART

FIGUR 1. *College of Veterinary Medicine, North Carolina State University, där artikelförfattaren har arbetat och vidareutbildat sig under fem år.*

INLEDNING

Efter att ha jobbat på distrikt i två år efter veterinärexamen kände jag att jag ville vidareutbilda mig inom hästmedicin samt se lite av världen. Jag hade hört talas om årslånga vidareutbildningsprogram på amerikanska universitet som kallades ”internships” (se senare stycke för förklaring), och glad i hågen åkte jag i februari 1999 på besök till veterinärhögskolorna vid North Carolina State University (NCSU) (Figur 1), Raleigh samt Tufts Cummings School of Veterinary Medicine, Boston.

Studiebesöken var givande. Jag jobbade med studenterna på kliniken en vecka på varje ställe och folk var otroligt gästvänliga och trevliga. Jag fick dock tydligt förklarat för mig att ”internships” är mycket kompetitiva och att jag inte riktigt var aktuell som kandidat för tillfället. Dr Sarah Gardner vid NCSU föreslog däremot att jag skulle delta i ett forskningsprojekt. Ingen lön erbjöds utan jag uppmanades söka stipendium för att göra en Master of Science. Tillbaka i Sverige satte jag igång och skrev stipendieansökningar. Ett drygt arbete, men i februari 2000 fick jag det glädjande beskedet att jag tilldelats ett stipendium på 150 000 kr för masterstudier av Sverige-Amerika Stiftelsen. Jag blev antagen som ”graduate student” (se senare stycke för förklaring) vid NCSU och fick dessutom ytterligare hjälp från universitetet med terminsavgifterna.

Jag flyttade till North Carolina i juni 2000 och läste farmakologi, statistik, fysiologi, och assisterade min handledare Sarah Gardner med forskning och undervisning. Dessutom arbetade jag extra som djursjukvårdare jourtid på hästkliniken och deltog i seminarier och ronder.

I december 2001 sökte jag och blev antagen som ”resident” (se senare stycke för förklaring) i hästmedicin vid kliniken på NCSU. Mellan juni 2002 till juni 2005 arbetade jag som ”resident” enligt American College of Veterinary Internal Medicine’s (ACVIM) stadgar. Programmet avslutades med en examen som ledde till status som ”Diplomate of the ACVIM”. Givetvis har dessa år varit en otrolig upplevelse både privat och för min veterinära utveckling. Jag vill därför gärna belysa vilka möjligheter det finns för vidareutbildning i USA för dem som är intresserade.

GRADUATE PROGRAMS

Efter avslutad veterinärutbildning kan studenter i USA söka till ”Graduate School”. De flesta veterinärskolor tillhandahåller ”Graduate programs” inom olika områden i form av Master of Science (MS) och Doctor of Philosophy (PhD). Programmen är forskningsinriktade och påminner om licentiat- och doktorandutbildningarna i Sverige men ➤

det finns väsentliga skillnader. Man räknas som student och får därför ingen lön utan betalar terminsavgifter till skolan. Det blir dyrare för personer som inte är folkbokförda i staten (vilket man inte kan vara om man inte är amerikansk medborgare) och vid NCSU ligger terminsavgifterna på ca 8 500 dollar. För att täcka dessa kostnader måste studenterna kontinuerligt söka stipendier.

De första ett till två åren av utbildningen utgörs i princip enbart av föreläsningar, studier och examina. Studenterna identifierar lämpliga handledare och börjar planera för sitt forskningsprojekt och skriva anslagsansökningar. Under senare delen av utbildningen fokuserar man på forskningen. ”Graduate students” ägnar sig framför allt åt grundforskning och laboratoriearbete.

Veterinärhögskolorna tillhandahåller information om vilka ”Graduate programs” som erbjuds på sina hemsidor. För att söka krävs att man genomfört ”General Record Examination” (GRE) och ”Test of English as Foreign Language” (TOEFL) vid amerikanska ambassaden. Det är lämpligt att man har kontaktat och besökt en tänkbar handledare samt har ett preliminärt projekt. Idealt har handledaren även visat att det finns finansiering för projektet. Man måste oftast bli antagen som ”graduate student” innan man kan söka visum och universitetets stipendier, så det gäller att vara ute i god tid innan terminsstarten. Efter genomgången utbildning finns möjlighet till vidare karriär inom forskning vid universitet, inom industrin, eller i klinisk verksamhet.

INTERNSHIPS

Många nyutexaminerade amerikanska veterinärer väljer att starta sin karriär med ett ”internship”, antingen på en privat klinik eller vid ett universitet. Ett ”internship” kan beskrivas som ett mellanting mellan student/djursjukvårdare/veterinär och varar vanligtvis ett år. Intresseområdet hålls brett inom valda djurslag. En ”intern” i ett smådjursprogram roterar t ex mellan ortopedi, mjukdelskirurgi, oftalmologi, anestesi, medicin, intensivvård, radiologi, kardiologi, osv. Som ”intern” har man aldrig primär beslutsfattning eller ansvar för patienten utan arbetar under ledning av en mer erfaren veterinär. ”Internen” tar in patienten, noterar anamnes, gör en allmän klinisk undersökning, och kontaktar sedan sin handledare och lämplig specialist för vidare undersökning och behandling (Figur 2). Det är en ”interns” ansvar att rekommenderade behandlingar och procedurer blir utförda samt att patienten kontinuerligt övervakas och att handledaren uppdateras vid eventuella förändringar i status.

”Interns” har vanligen ansvar för sina patienter 24 timmar om dygnet sju

FOTO: PHILIP RUCKART

FIGUR 2. *Som ”intern” eller ”resident” har man skyldighet att uppdatera sina handledare om patienterna samtidigt som man får hjälp och stöd. På bilden diskuterar Lisa Frederico, resident i stordjurskirurgi, handhavandet av kamelen med Yvonne Elce, Diplomate of American College of Veterinary Surgery, och Michael Stoskopf, Diplomate of American College of Zoological Medicine.*

FOTO: PHILIP RUCKART

FIGUR 3. *En stor del av det dagliga arbetet som "intern" eller "resident" vid ett amerikanskt universitet består i klinisk utbildning av veterinärstudenterna.*

dagar i veckan och syftet är att kunna följa fallen fullt ut samt att lära sig ta ansvar. Övervakningen delegeras till studenter och djursjukvårdare, men som ”intern” måste man infinna sig om patienten blir sämre oavsett tidpunkt. Kraven på att teoretiskt kunna svara för sina fall är höga och det är påfrestande att alltid vara uppbunden av personsökaren. Å andra sidan finner man sig aldrig ensam med ett dödssjukt djur där man inte vet vad man ska göra, vilket kan vara nog så stressande. Lönen ligger kring 20 000 dollar per år och vanligen ges två veckors semester.

RESIDENCIES

Efter ett ”internship” kan man fortsätta med "residency". Ett ”residency” är mycket mer specialiserat och sträcker sig över två till tre år. Det finns ”residencies” inom de flesta kliniska veterinära specialiteter, inklusive vilda djur, zoologi, klinisk patologi, klinisk kemi, och radiologi. Inom de flesta program finns dessutom möjlighet att fokusera på ett speciellt område av intresse och utforma utbildningen därefter. Arbetet är mer självständigt, men man arbetar fortfarande under handledning och är skyldig att informera och konsultera sin handledare angående all diagnostik och behandling. Kraven på självständighet ökas givetvis under utbildningens gång. Principen med fullt ansvar för sina patienter dygnet runt gäller för ”residents” precis som för ”interns”. En ”resident” deltar aktivt i utbildningen av veterinärstudenterna på kliniken.

Målet för de flesta ”residencies” är att klara en examen och uppnå specialiststatus (Diplomate) inom sitt område. Det är vanligt att man har ett antal månader om året avsatt för studier, klinisk forskning och fallrapporter då det ofta krävs att man publicerat artiklar i en vetenskaplig tidskrift innan man kan skriva specialistexamen. Den teoretiska träningen består av ronder, ”journal clubs”, fallpresentationer, och självstudier. Vid alla presentationer krävs att residenten relaterar sina slutsatser angående fallen till aktuell litteratur. En resident tränas även på muntliga presentationer och förväntas presentera ett ämne av intresse eller en studie om året vid ett större möte. Lönen ligger kring 25 000 dollar per år och vanligen ges två veckors årlig semester.

ANSÖKNING FÖR INTERNSHIP ELLER RESIDENCY

”Interns” och ”residents” svarar för en stor del av det dagliga kliniska arbetet. Utbildningen av veterinärstudenter och fakultetsmedlemmarna är helt beroende av att systemet fungerar (Figur 3). Det är därför av yttersta intresse för veterinärskolorna att få in seriösa, pålitliga och stabila personer till sina program. Många gånger är institutionerna väl så nervösa som de sökande när resultaten från Veterinary Internship and Residency Matching Program (VIRMP) släpps i mars. ”Internship” kan man söka direkt efter avslutad veterinärutbildning, men det är nog bra om man har något års erfarenhet av kliniskt arbete för att kompensera brister i språket och amerikanska rutiner. ”Residency” är lämpligt att söka för den som har lite ➤

➤ mer erfarenhet och redan utvecklat ett specialintresse.

På www.virmp.org listas varje år aktuella program. Vissa veterinärskolor tillhandahåller även program utanför VIRMP som då utlyses på respektive veterinärskolas hemsida. The American Veterinary Medical Association listar alla ackrediterade veterinärskolor i USA (www.avma.org). På VIRMPs hemsida beskrivs de olika programmen vad gäller arbetsuppgifter, utbildning, lön, arbetsvillkor samt vilka krav som ställs på de sökande. Privata djursjukhus kräver ofta godkänd amerikansk veterinärlegitimation vilket är dyrt och besvärligt att skaffa som svensk, men detta är inte alltid nödvändigt för universitetens program. Om man är intresserad av ett program kontaktar man skolan och skaffar mer information om programmet och ansökningskrav.

Man kan söka till flera olika institutioner. Ansökan till programmen skickas i början av december till institutionerna och består av några formulär från veterinärskolan, ett personligt brev, examensbevis, lista på genomförda kurser och betyg, curriculum vitae samt tre rekommendationsbrev. Rekommendationsbreven är mycket viktiga. Helst bör man ha personer som är internationellt välkända inom området eller personligt bekanta med fakultetsmedlemmarna på institutionen man söker sig till. Det är mycket vanligt att studenter besöker de institutioner de är intresserade av i december för att sätta ett ansikte till sin ansökan. Som utlänning krävs nästan att man gör studiebesök vid kliniken, gärna under ett par veckors tid, sommaren eller hösten innan man söker.

I januari skickar kandidaterna en lista där de rankar institutionerna de sökt till VIRMP och förbinder sig därmed att

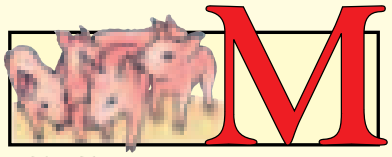

MYPRAVAC

MOT MYCOPLASMA HYOPNEUMONIAE

Prisvärt vaccin!

från 4:23/dos exkl. moms.

För mer information se aktuell Fass-text.
Produktresumé kan rekvireras från
Nordvacc Läkemedel AB.

NordVacc LÄKEMEDEL AB

MARKNADSFÖRS AV NORDVACC AB.
Box 112, 129 22 Hägersten.
Tel: 08-449 4650. Fax: 08-44946 56.
E-mail: vet@nordvacc.se
Hemsida: www.nordvacc.se

Tillverkare: LABORATORIOS HIPRA, S.A.

Information om nya avgifter inom

SVS specialistutbildningsprogram

Vid kollegiemötet den 7 december och styrelsemötet den 15 december togs beslut om införande av nya avgifter inom samtliga SVS specialistutbildningsprogram från och med den 1 januari 2006. Följande avgifter kommer då att debiteras aspiranterna inom de olika programmen under 2006.

Medlemmar i Sveriges Veterinärförbund

Inträdesavgift	2 000	kronor
Avgift för bedömning av examensarbete	1 000	kronor
Examinationsavgift	4 000	kronor

Ej medlem i Sveriges Veterinärförbund

Inträdesavgift	4 000	kronor
Avgift för bedömning av examensarbete	1 500	kronor
Examinationsavgift	6 000	kronor

Vi vill också påminna om de avgifter som de nordiska veterinärförbunden gemensamt beslutade att införa från den 1 januari 2005 inom det gemensamma nordiska programmet för diagnostik av ärftliga ögonsjukdomar hos hund och katt.

Avgift för registrering som aspirant innom utbildningsprogrammet

Medlemmar i SVF	200	euro
Ej medlemmar i SVF	300	euro

Examinationsavgift för s.k. slidetest

Medlemmar i SVF	300	euro
Ej medlemmar i SVF	450	euro

Examinationsavgift för avslutande teoretisk och praktisk examen

Medlemmar i SVF	1 500	euro
Ej medlemmar i SVF	2 250	euro

Omexamination

Alla kandidater	500	euro

anta en position om de blir erbjudna. Institutionerna rankar i sin tur de sökande som är intressanta och uppfyller programmets krav, och VIRMP matchar kandidater och institutioner. Resultaten offentliggörs i början av mars varje år. Det är alltid några program som blir utan kandidat och dessa annonseras på respektive universitets hemsida.

VAD FÅR MAN UT AV ETT RESIDENCY?

Det krävs stor målmedvetenhet och envishet för att komma in och ta sig igenom programmen, och man får vara beredd att lägga ut pengar på studiebesök, examina, ansökningar och visum. Efter genomgången utbildning och avlagd examen blir man specialist, så kallad ”Diplomate”, inom sitt område. Titeln är internationellt gångbar och ger möjlighet till arbete runt om i världen inom privat praktik eller universitet. Lönen i USA ligger betydligt bättre för en veterinär med Diplomate-status. Man kan handleda nya ”interns” och ”residents”, är van att tala inför folk och författa vetenskapliga artiklar. Viktigast är kanske ändå möjligheten till förkovran och utveckling inom det område som intresserar en, vilket gör arbetet så mycket roligare. De höga kraven på faktakunskap ger en ödmjukhet inför vetenskapen, men erfarenheten att söka information och relatera litteraturen till sina egna frågeställningar ger ett helt annat självförtroende i arbetet.

***ANNA JOHANSSON,** leg veterinär, MS, Diplomate ACVIM, Regiondjursjukhuset Helsingborg, Stordjursavdelningen, Bergavägen 3, Box 220 97, 250 23 Helsingborg.

Nytt avtal för personförsäkringar
via Sveriges Veterinärförbund

Veterinärförbundet kommer efter en noggrann utvärdering att anlita Länsförsäkringar istället för Skandia som samarbetspartner för sina frivilliga personförsäkringar fr o m den 1 februari 2006. Detta beslutades på förbundsstyrelsemötet den 9 november 2005. Avgörande för valet av Länsförsäkringar var förbättrade försäkringsvillkor. Med personförsäkring menas liv-, olycksfall-, sjuk- och barnförsäkring.

Observera att försäkringar inte ingår i medlemsavgiften till SVF (förutom nylegitimerade som har liv och olycksfall gratis i två år), utan måste ansökas om. De som har försäkringar via veterinärförbundet kommer att flyttas över till det nya avtalet enligt de regler som skickats hem till alla försäkringstagare. Utskicket * har gått till dem som har personförsäkring i någon form.

Nya administrativa rutiner

SVF-styrelsen har också beslutat att lägga ut administrationen av alla försäkringsfrågor rörande personförsäkringar till Max Matthiessen Liv och Finansmäklare AB. Alla frågor kring förbundets personförsäkringar skall ställas direkt till dem fr o m den 1 januari 2006 eftersom ny lagstiftning gör att rådgivning i försäkringsfrågor ska ges av särskilt utbildad personal, vilket i formell mening saknas på förbundskansliet.

Max Matthiessen Liv och Finansmäklare AB nås på telefon 08-613 28 55 eller e-post: grupp@maxm.se. Information kan också sökas på: www.lansforsakringar.se/lfgrupp

När det gäller sakförsäkringar, dvs ansvars-, utrustnings- och praktikförsäkring, ligger dessa kvar i If Skadeförsäkring. Det förändras alltså inte. Frågor kring dessa försäkringar besvaras av If:s kundservice på tel 020-56 56 56.

Är det något som är oklart eller som du undrar över är du naturligtvis välkommen att ringa veterinärförbundets kansli, eller gå in på förbundets hemsida www.svf.se och läsa mer.

** I utskicket hänvisas till en blankett, men den blanketten kom tyvärr inte med. Blanketten finns däremot med som en bilaga i detta nummer av SVT. Om du önskar nyteckna eller ändra i befintlig försäkring går det bra att använda bilagd blankett.*

Smådjursfall i Agrias skadeprövningsnämnd

LOTTA GUNNARSSON, leg veterinär, VMD och **KERSTIN SVENSSON,** skadespecialist smådjur.*

I fyra tidigare nummer (13/01, 1/02, 13/03 och 15/04) av Svensk Veterinärtidning har Agria dels redogjort för vilka uppgifter Agrias skadeprövningsnämnd har och hur den är sammansatt, dels återgett totalt tolv av de ärenden som behandlats av nämnden. Här beskrivs ytterligare fyra fall som kan vara av intresse för smådjurspraktiserande veterinärer. Artikeln belyser även Agrias ersättningsregler för kejsarsnitt, kataraktoperation, tumörbehandling med cellgifter och/eller strålning samt höftledsimplantat.

Av de drygt 80 000 smådjursskador som bolaget reglerade under 2004 behandlades 19 stycken i Agrias skadeprövningsnämnd.

INLEDNING

Agrias skadeprövningsnämnd brukar sammanträda tre till fyra gånger per år. Skadeprövningsnämnden smådjur består av en ordförande som ska vara utomstående jurist med domarerfarenhet, två ledamöter från Svenska Kennelklubben, två ledamöter från Länsförsäkringsbolagens förening varav en från Agria Djurförsäkring och en ledamot vardera från Sveriges Veterinärförbund och Svenska Jägareförbundet. Dessutom är Agrias veterinärer närvarande utan rösträtt när nämnden sammanträder.

Av de drygt 80 000 smådjursskador som bolaget reglerade under 2004 behandlades 19 stycken i Agrias skadeprövningsnämnd. Tre av dessa fall avgjorde skadeprövningsnämnden till försäkringstagarens fördel. I de övriga 16 fallen bedömde nämnden att Agrias skadereglering var korrekt utförd enligt gällande försäkringsvillkor.

Många gånger beror försäkringstagarnas missnöje med Agrias bedömning på okunskap om villkoren. Det är alltid försäkringstagarens ansvar att sätta sig in i villkoren för det egna djurets försäkring, men veterinären kan hjälpa till genom att uppmana djurägaren att kontrollera hur försäkringsbolaget ställer sig till ersättningsfrågan vid olika typer av ingrepp innan större kostnader uppstår.

Vår förhoppning är att de fyra här presenterade fallen, ska bidra till att klargöra några av försäkringsvillkoren och på så sätt minska risken för missförstånd.

Agria får många frågor både från veterinärer och djurägare bland annat om ersättningsregler för kejsarsnitt, kataraktoperation, tumörbehandling med cellgifter och/eller strålning samt höftledsimplantat. Vi redogör därför även för de nu gällande villkoren vad gäller dessa ingrepp. Villkoren i sin helhet finns att läsa på Agrias hemsida www.agria.se.

FALLBESKRIVNING, FALL 1

Bakgrund

Djurägaren tecknade en veterinärvårdsförsäkring för sin katt då den var cirka fyra månader gammal. Katten avlivades när den var drygt sex månader varpå ägaren skickade in en ansökan till Agria om ersättning för veterinärvårdskostnader samt liversättning. I skadeanmälan framgår att katten, ungefär en månad efter det att försäkringen hade tecknats, haft diarré i några dagar. Efter det verkade katten vara frisk i fem veckor tills dess att den plötsligt började kräkas. En dag senare uppsökte ägaren djursjukhus med katten. Vid röntgenundersökning visade det sig att katten hade vätska i thorax. Cytologisk undersökning av aspirat från thorax gav misstanke om neoplastisk sjukdom. Katten avlivades in agonem två dagar senare. Vid obduktion ställdes diagnosen malignt lymfom i thymus och mediastinallymfknutor samt även begynnande i övriga lymfknutor.

Agrias bedömning

Agria ersatte veterinärvårdskostnaderna men avvisade försäkringstagarens anspråk på liversättning eftersom katten inte hade någon enskild livförsäkring. Försäkringstagaren hävdade att kattens sjukdom hade börjat utvecklas redan före leverans och ansåg att uppfödarens Dolda fel-försäkring borde gälla. Ärendet togs till skadeprövningsnämnden.

Skadeprövningsnämndens bedömning

Skadeprövningsnämnden menade att det inte kunde uteslutas att kattens sjukdom hade påbörjats före leverans och rekommenderade därför Agria att betala liversättning från uppfödarens Dolda fel-försäkring.

Agrias kommentar

I villkoren för Dolda fel-försäkringen står att ”Med ett dolt fel avses här en medfödd eller senare förvärvad sjukdom eller skada som har börjat utvecklas före besiktningen repektive leveransen men som inte dessförinnan har visat symtom eller annars varit känd.” När det gäller exempelvis en porta cava-shunt eller ektopisk uretär är det självklart att felet måste ha funnits före leverans men när det gäller andra typer av skador och sjukdomar blir det ofta en bedömningsfråga och ibland är det omöjligt att säkert veta om felet är att betrakta som ett dolt fel eller inte. I ovanstående fall gjorde skadeprövningsnämnden en annan bedömning än Agria.

I Fall 1 menade skadeprövningsnämnden att det inte kunde uteslutas att kattens sjukdom hade påbörjats före leverans. Liversättning borde därför betalas ut från uppfödarens Dolda fel-försäkring.

FALLBESKRIVNING, FALL 2

Bakgrund

Ägaren tecknade en veterinärvårdsförsäkring för sin katt när den var cirka tre månader gammal. När katten var drygt ett år gammal inkom en veterinärvårdsskada. I journalen stod det att katten hade varit på rymmen i två veckor. Katten var ovaccinerad. Tre till fyra dagar efter det att katten kommit hem fick den intensiva kräkningar och diarré. Djurägaren uppsökte då veterinär och katten lades in för behandling på djursjukhus. Provtagning visade att katten hade mycket lågt antal vita blodkroppar och veterinären bedömde att den hade drabbats av kattpest. Efter två dygn avlivades den.

Agrias bedömning

I de, vid den aktuella tidpunkten, gällande villkoren stod att ”Försäkringen gäller för kattpest om katten är vaccinerad inom ett år före skadetillfället”. Eftersom katten hade drabbats av kattpest och det framgick av de uppgifter som inkom till Agria att katten aldrig hade vaccinerats över huvud taget avvisades försäkringstagarens krav på veterinärvårdsersättning. Försäkringstagaren var inte nöjd med Agrias bedömning utan bad att få ärendet prövat av skadeprövningsnämnden.

Skadeprövningsnämndens bedömning

Skadeprövningsnämnden fann att Agria hade haft fullt stöd i försäkringsvillkoren att inte ersätta kostnaderna för veterinärvården.

Agrias kommentar

I de nu gällande försäkringsvillkoren, från och med maj 2005, står det att både veterinärvårds- och livförsäkringen ersätter kattpest under förutsättning att ➤

➤ katten är tillräckligt vaccinerad mot kattpest, enligt rekommendationer i Fass vet. Vid tidpunkten för ovanstående fall gällde kravet på vaccinering ”inom ett år före skadetillfället.”

FALLBESKRIVNING, FALL 3
Bakgrund
Djurägaren tecknade veterinärvårdsförsäkring för sin hund då den var cirka åtta veckor gammal. När hunden var drygt fyra år inkom en skadeanmälan till Agria avseende kostnader för operation av läppvecken.

Agrias bedömning
Agria avvisade försäkringstagarens anspråk på ersättning med hänvisning till de gällande försäkringsvillkoren som inte innefattade plastikoperationer. Djurägaren var missnöjd med beslutet och menade att då försäkringen tecknades hade det inte funnits något undantag för plastikkirurgiska ingrepp. Försäkringstagaren var missnöjd med Agrias information om villkorsändringarna. Ärendet togs till skadeprövningsnämnden.

Skadeprövningsnämndens bedömning
Skadeprövningsnämnden gjorde samma bedömning som Agria, det vill säga, den avvisade försäkringstagarens begäran om veterinärvårdsersättning med hänvisning till de gällande villkoren. Nämnden påpekade samtidigt att Agria, genom att ge försäkringstagaren skriftlig information om villkorsförändringarna i samband med förnyelsen av försäkringen, fullgjort sin informationsskyldighet gentemot försäkringstagaren.

Agrias kommentar
Agria arbetar kontinuerligt med att se över försäkringsvillkoren. Företaget försöker anpassa produkterna till de behov och önskemål som djurägarna har och som fångas upp genom att lyssna på kunder och samverka bland annat med djurägarorganisationer. Detta innebär att villkoren för de olika försäkringsprodukterna inte är statiska utan gäller för ett år i taget. I samband med förnyelsen varje år får försäkringstagarna skriftlig information om ändringar som gjorts i villkoren. Det är givetvis viktigt att försäkringstagarna tar del av den information de får. För närvarande ersätter Agria kostnader för plastikoperationer, det vill säga ”en kirurgisk korrigering av hud, slemhinnor eller någon annan kroppsdel i de fall avvikelser i hundens konstitution eller utseende orsakar medicinska problem”, om hunden har en Agria Optimal, Agria Plus eller Agria Plus Extra veterinärvårdsförsäkring. För katt gäller att kostnaderna kan ersättas om katten är försäkrad i Agria Optimal eller Agria Plus. Givetvis ersätts aldrig kostnader för plastikoperationer som görs enbart av kosmetiska skäl.

Agria avvisade försäkringstagarens anspråk på ersättning för operation av läppvecken hos en hund, med hänvisning till de gällande försäkringsvillkoren som inte innefattade plastikoperationer. Arkivbild.

FALLBESKRIVNING, FALL 4
Bakgrund
Djurägaren tecknade både veterinärvårds- och livförsäkring för sin katt när den var drygt 14 veckor gammal. Försäkringstagaren hade då haft katten i cirka tre veckor. Katten dog dagen efter det att försäkringarna hade tecknats och djurägaren skickade in en ansökan om liversättning till Agria. I skadeanmälan uppgav djurägaren att katten hade varit helt normal, plötsligt hörde djurägaren konstiga ljud från ett annat rum och när han gick dit för att kontrollera var ljudet kom ifrån visade det sig att katten låg på sidan och sparkade med benen. Katten blev sedan stilla och dog inom en minut. Två vittnen intygade att de sett den döda katten. Ingen obduktion hade gjorts.

Agrias bedömning
Agria avvisade försäkringstagarens anspråk på liversättning med hänvisning till villkoren där det framgår att försäkringen har en karenstid på 20 dagar. Karenstiden gäller emellertid inte för skador orsakade av yttre våld. Vidare står det att man alltid måste låta obducera katter yngre än två år och katter som varit försäkrade kortare tid än ett år. Orsaken till detta krav är att försäkringen inte ersätter skadefall som förelegat då försäkringen tecknades. I det aktuella fallet dog katten under försäkringens karenstid och djurägaren hade inte låtit obducera den. Försäkringstagaren ansåg att dödsfallet mycket väl skulle ha kunnat orsakas av ett olycksfall såsom exempelvis kvävning på grund av att katten satt något i halsen och att det därmed skulle vara ersättningsbart. Fallet fördes vidare till skadeprövningsnämnden.

Skadeprövningsnämndens bedömning
Skadeprövningsnämnden ansåg det inte styrkt att dödsfallet orsakats av yttre

våld. Därmed gjorde nämnden samma bedömning som Agria och avvisade försäkringstagarens krav på ersättning.

Agrias kommentar

I villkoren står bland annat att ”Om katten har dött eller avlivats utan att den bakomliggande orsaken har kunnat fastställas måste du låta obducera katten. Du måste alltid låta obducera katten om den är yngre än två år eller har varit försäkrad kortare tid än ett år. Du behöver inte låta obducera katten om Agria medger undantag. Du måste kontakta Agria för en bedömning.” Samma villkor gäller även för hund. För att undvika att försäkringstagare går miste om liversättning är det en god idé att praktiserande veterinär alltid tar upp frågan om obduktion i samband med dödsfall och rekommenderar djurägaren att kontakta Agria för en bedömning av det enskilda fallet.

ERSÄTTNINGSREGLER FÖR KEJSARSNITT

Sedan maj 2005 ersätts kostnaderna för ett kejsarsnitt i Agria Bas, Agria Extra och Agria Plus Extra utom för raserna bostonterrier, engelsk och fransk bulldog som inte har något försäkringsskydd för snitt över huvud taget. För att få ersättning för ytterligare ett kejsarsnitt krävs att försäkringstagaren har tecknat Agria Avel Tik. Totalt kan djurägaren få ersättning för högst två kejsarsnitt. Har man en tilltänkt avelstik är det en god idé att teckna avelstillägg innan tiken paras första gången för att få ett så bra försäkringsskydd som möjligt. Om försäkringstagaren har tecknat ett avelstillägg kan ersättning också ges för bland annat fertilitetsutredning, förlorad fortplantningsförmåga och förlorad avelsduglighet av avelshygieniska skäl samt veterinärvård och dolda fel hos valparna.

Sedan maj 2005 ersätts kostnaderna för ett kejsarsnitt utom för raserna bostonterrier och engelsk och fransk bulldog, som inte har något försäkringsskydd för snitt överhuvudtaget.

För katt ersätter Agria Bas och Agria Plus kostnaderna för ett kejsarsnitt och under förutsättning att försäkringstagaren har tecknat Agria Avel Hona kan kostnaderna för ytterligare ett snitt ersättas. Även för katt gäller att ersättning också kan ges för bland annat fertilitetsutredning, förlorad fortplantningsförmåga och förlorad avelsduglighet av avelshygieniska skäl samt veterinärvård och dolda fel hos kattungarna.

ERSÄTTNINGSREGLER FÖR VISSA ANDRA BEHANDLINGAR

För katt ersätter Agria kostnader för kataraktoperation och behandling av tumörsjukdomar med kemoterapi och/eller strålbehandling om djurägaren har tecknat Agria Plus. Kostnader för behandling av hypertyreos ersätts dock även från Agria Bas. För hund krävs att djurägaren har tecknat Agria Plus eller Agria Plus Extra för att ersättning för kataraktoperation och behandling av tumörsjukdomar med kemoterapi och/eller strålbehandling ska utgå. Kostnader för behandling av Cushing’s syndrom ersätts dock även från Agria Bas.

I princip ersätts kostnader för höftledsimplantat från Agria Plus om hunden ifråga är yngre än sex år, registrerad och stambokförd i Svenska Kennelklubben, införsäkrad före fyra månaders ålder och fullt frisk bortsett från sina höftledsproblem. Hundens egna höftledsbilder måste vara avlästa av SKK och för vissa raser gäller även att föräldradjuren ska ha felfria höfter avlästa av SKK. Om hunden är försäkrad i Agria Plus Extra och yngre än sex år kan kostnaderna ersättas om hunden är införsäkrad före fyra månaders ålder och fullt frisk bortsett från sina höftledsproblem. Observera att när det gäller höftledsimplantat krävs tillstånd från en av Agrias veterinärer i varje enskilt fall.

Som framgår här torde det i princip vara omöjligt för den praktiserande veterinären att i detalj kunna svara på varje djurägares frågor om eventuell ersättning från försäkringen. I bästa fall kan man svara på generella spörsmål men när det gäller enskilda fall är det alltid bättre att antingen kontakta Agrias veterinärer direkt eller råda djurägaren att kontakta Agria.

Telefonnummer till Agrias veterinärer under kontorstid klockan 9–17:

Smådjur 08-588 420 90
Stordjur 08-588 421 70

Jourtelefon för veterinärer vardagar till klockan 22 och helger klockan 10–22:

Samtliga djurslag 08-588 421 70

***LOTTA GUNNARSSON,** leg veterinär, VMD, Agria Djurförsäkring, Box 70306, 107 23 Stockholm.
KERSTIN SVENSSON, skadespecialist smådjur, Agria Djurförsäkring, Box 70306, 107 23 Stockholm.

SLIPNING
Skär 70:–, Saxar 65:–
Garanti, snabb leverans
Marknadens lägsta priser på klippmaskiner
Oster A5 inkl skär 1.430:–
Priser exkl moms
Lyckliga Fåret Skärsliperi
Prästavägen 254
263 91 Höganäs
042-722 83, www.lyckliga.nu

Resultat vid Sveriges Veterinärförbunds val 2005

Fram till den 25 november 2005 pågick det första direktvalet i Sveriges Veterinärförbunds historia, då förbundsstyrelse, SVS-ledning och fullmäktigedelegater utsågs genom röstning bland medlemmarna. Här presenteras valresultatet i detta första direktval.

Lars Garmer var sammankallande i valnämnden och övervakade även den faktiska röstsammanräkningen på veterinärförbundets kansli.

I och med veterinärförbundets omorganisation har fullmäktige beslutat att förbundets medlemmar från och med 2005 ska direktvälja ledamöter i förbundsstyrelse och fullmäktige samt ordförande och vice ordförande i SVS. Valet skedde under perioden 1–25 november 2005 genom poströstning eller elektronisk röstning via förbundets hemsida. Kandidater till posterna kunde nomineras fram till senast den 1 juli 2005.

Följande resultat har framkommit efter sammanräkningen av rösterna.

Antal röstande

Totalt 705 personer röstade varav 21 veterinärstuderande med rösträtt enbart i fullmäktigevalet. Sju poströster inkom för sent.

Antal godkända röstsedlar

Antalet godkända röstsedlar i valet av ordförande i förbundsstyrelsen, ordförande i Sveriges Veterinärmedicinska Sällskap samt ledamöter i förbundsstyrelsen var 675. Antalet godkända röstsedlar i valet av fullmäktigeledamöter var 682.

Valnämnd

Valnämnden, utsedd av fullmäktige, har bestått av Lars Garmer (sammankallande) och Margareta Widell samt som suppleant Lars Lannek. Eftersom Margareta Widell och Lars Lannek nominerats till ledamot i förbundsstyrelse respektive fullmäktige har de inte deltagit i rösträkningen. I rösträkningen har endast personer från ett bemanningsföretag medverkat, under överinseende av Lars Garmer. Den olyckliga situationen, att valnämndens ledamöter även nominerades till poster som valet avsåg, beror främst på bristande logistik vad gäller förbundsvalet, föreningarnas val, tidpunkten för fullmäktige m m, under det innevarande övergångsåret mellan den gamla och den nya organisationen av förbundet. Det kommer inte att hända fortsättningsvis.

Mandatperiod

Valet avser mandatperioden 2006–2007 där inte annat anges. För att inte val till samtliga fullmäktigeplatser fortsättningsvis ska ske samtidigt har vid detta första direktval hälften av fullmäktigedelegaterna valts för en mandatperiod på två år och den andra hälften för en mandatperiod på ett år.

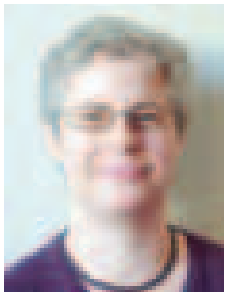

Karin Östensson *Per Jonsson* *Anders Forslid* *Mikaela Heidrich* *Margareta Widell* *Elöd Szanto*

VAL TILL ORDFÖRANDE I SVERIGES VETERINÄRFÖRBUND

Karin Östensson	645 röster

VAL TILL ORDFÖRANDE I SVERIGES VETERINÄRMEDICINSKA SÄLLSKAP

Per Jonsson	654 röster

VAL TILL LEDAMÖTER I FÖRBUNDSSTYRELSEN

Anders Forslid	643 röster
Mikaela Heidrich	636 röster
Margareta Widell	633 röster
Elöd Szanto	615 röster

VAL TILL FULLMÄKTIGE

Vid lika röstetal har lotten avgjort.

Ordinarie ledamöter med två års mandatperiod

		Antal röster
1	Inger Lilliehöök	608
2	Susanna Sternberg Lewerin	590
3	Lena Malmgren	588
4	Bodil Ström-Holst	585
5	Johan Hellander	576
6	Gunnar Johansson	575
7	Eva Osterman	571
8	Carl Hård af Segerstad	571
9	Magnus Paulsson	567
10	Fredrike Ritter	567
11	Anette Karlsson	564
12	Karin Granath	560
13	Therese Edström	559
14	Birgitta Lövdahl	559
15	Marie Berger	558

Ordinarie ledamöter med ett års mandatperiod

		Antal röster
16	Minna Anliot	556
17	Anna Einarsson	551
18	Lena Nilsson	549
19	Karin Lambertsson	549
20	Suzanne Sandqvist	544
21	Anders Sandberg	543
22	Mona-Lisa Dahlbom-Wiedel	541
23	Björn Dahlén	526
24	Susanna Hultberg	525
25	Per Bransell	522
26	Maria Möller	514
27	Helena Ekman	509
28	Olle Rydell	509
29	Lars Lannek	507
30	Jonas Johansson Wensman	505

Suppleanter med två års mandatperiod

		Antal röster
~~31~~	~~Mikaela Heidrich~~	~~500~~
	(vald till ledamot i förbundsstyrelsen)	
32	Eva Axnér	499
33	Jenny Ennerdal	499
34	Agneta K-Norström	498

Suppleanter med ett års mandatperiod

		Antal röster
35	Lars Thorén	494
36	Stefan Alenius	493
37	Anna Werinder	491

SÄLLSKAPET FÖR ÄLDRE VETERINÄRER, SÄV

Vårmöte

i Södertälje den 15 mars 2006, kl 10–16
Astra-Zeneca håller med lokal inkl lunch och kaffe

1. **Försöksdjursanvändning och dess dilemma**
   Översiktsminisymposium under medverkan av *Patricia Hedenqvist*, SVS försöksdjurssektion, *Johan Beck-Friis*, SVF, *Krister Martin*, Astra-Zeneca, *Solveig Tjäder*, KI, *Erik Walum*, Biovitrum, *Krister Iwarsson*, SVS försöksdjurssektion, *Klas Linderholm*, forskare samt en representant från djurskyddet.
2. **Vad gör alla andra veterinärer idag inom läkemedelsindustrin?**
   Christer Säfholm, Astra-Zeneca, *Sven-Erik Sjöstrand*, Linköpings Universitet.
3. **SÄV möte**
   Även icke SÄV-anslutna är välkomna. Förhandsanmälan erfodras **senast tisdag den 7 feb 2006** till Elisabeth Rennerfelt, 08-715 11 96 alt 08-715 59 13 (telsv-fax), e-mail: boodjur@swipnet.se eller till programansvarig KG Linderholm, 08-80 05 00.

Ny adress? Nytt namn?

Meddela oss på förbundskansliet om du flyttat eller bytt namn. Svensk Veterinärtidning kommer snabbare fram till dig om vi har din rätta adress.

Ring nu! Tel: 08-545 558 20

Längre vaccinationsintervall rekommenderas av internationella experter

TEXT OCH BILD: JOHAN BECK-FRIIS

Hösten 2005 arrangerades ett internationellt vetenskapligt symposium om vaccination av hund och katt. De ledande forskare som samlats var eniga om att nya rekommendationer måste gälla beträffande vaccinationsrutiner med dagens vacciner. Vaccinera fler djur men med längre intervall, var huvudbudskapet från de experter som samlats i Tjeckiens huvudstad Prag.

– Veterinärer i hela världen har länge rutinmässigt booster-vaccinerat hundar och katter årligen, med en mängd olika motiveringar. Inget av dessa skäl är vetenskapligt hållbara idag, slog Marian Horzinek, veterinärvirolog och professor från veterinärfakulteten i Utrecht, fast i sitt inledningsanförande i Prag. Vacciner framställda med modern teknik, t ex modifierade levande vacciner, har i många fall skyddande effekt i upp till sju år efter grundvaccineringen, fyllde Ronald Schultz, professor från University of Wisconsin-Madison, i. Schultz har utfört challangeförsök med levande vacciner mot hundens parvovirus, valpsjuka och HCC och konstaterat skydd i minst sju år mot samtliga dessa virus.

Marian Horzinek var moderator för vaccinsymposiet, och hade utifrån den moderna vaccinologin satt ihop tio ”budord” för dagens smådjursveterinär.

Horzineks första bud var att alla hundar ska få sin sista basvaccinationsspruta vid minst 16 veckors ålder, istället för som nu ofta rekommenderas vid tolv

Marian Horzinek (andra från höger) tillsammans med tre av de svenska symposiedeltagarna, från vänster: Anna Einarsson, Ulrika Windahl och Bodil Ström-Holst.

Ronald Schultz från University of Wisconsin-Madison har i challangeförsök med levande vacciner konstaterat skydd i minst sju år mot hundens parvovirus, valpsjuka och HCC.

veckor. Orsaken är att tio procent av alla vaccinerade valpar inte serokonverterar om den sista basvaccinationen utförs vid tolv veckors ålder. Som andra bud ville Marian Horzinek understryka att grundimmuniseringen inte är komplett förrän efter boosterdosen i djurets andra levnadsår.

NYA REKOMMENDATIONER

Horzineks bud nummer tre till sex var mer kontroversiella, men stöttades av flera av de kommande föredragshållarna. Horzinek menade att årlig omvaccinering från djurets tredje levnadsår måste ifrågasättas. Istället för en rutinmässig boostervaccination bör djuret och djurägaren kallas till en årlig hälsokontroll med en professionell vaccinationsintervju hos veterinären. Detta är en tjänst som ska debiteras, men också ge en individuell förebyggande hälsogenomgång av varje djur. Djurets vaccinationsbehov efter grundimmuniseringen ska bygga på uppgifter om dess ålder, ras, levnadssituation, epidemiologisk status i dess närområde, allmänna hälsoläge etc. Ingen generell ”kokboksrutin” ska därmed finnas för hur alla hundar och katter ska vaccineras, istället ska informationen från djurägaren och veterinärens riskbedömningar avgöra om och när boostervaccinationer ska ges.

Som sjunde bud ansåg Marian Horzinek att serologiska undersökningar efter vaccinationerna skulle utgöra ytterligare en metod att avgöra det individuella vaccinationsbehovet. Här fick han dock mothugg av de andra talarna, bland andra Paul Burr från BioBest Laboratories i Edinburgh. Burr menade att serologiska tester kan vara användbara för att hitta djur som helt saknar antikroppar, men om man väl detekterar antikroppar säger detta i många fall inget om hur väl skyddat djuret är. För många patogener spelar den cellförmedlade immuniteten en större roll än den antikroppsberoende, och det finns inget bra test att mäta cellförmedlad immunitet idag. En praktisk faktor som dessutom kommer att vara avgörande för de flesta är att serologiska undersökningar är mycket dyrare än en extra boostervaccination att utföra, påpekade Burr.

FLER DJUR MÅSTE VACCINERAS

Marian Horzineks åttonde och kanske viktigaste bud var att fler djur måste vaccineras, om än med glesare intervall än idag, för att få en optimal smittobekämpning. – Vi vaccinerar många djur alltför ofta, men för få djur i hela populationen, var hans budskap. Flera vetenskapliga studier visar att det går en ”magisk” gräns när runt 70 procent av en population är vaccinerad mot en viss sjukdom. Om färre än 70 procent av individerna är vaccinerade inträffar regelmässigt större utbrott av sjukdomen, medan om vaccinationsfrekvensen överstiger 70 procent i populationen förekommer sjukdomen i princip inte. Det är varje veterinärs ansvar att få andelen vaccinerade djur i den egna patientgruppen och i sitt närområde att överstiga 70 procent så mycket som möjligt, ansåg Horzinek.

Som nionde bud tryckte Marian Horzinek på att veterinärprofessionen regelbundet måste uppdatera sina riktlinjer för vaccinationsrutiner, i takt med den vetenskapliga utvecklingen. Flera av de svenska deltagarna i symposiet kunde nöjt konstatera att Sverige ligger väl framme i detta avseende, genom den vaccinationspolicy som SVS smådjurs- ➤

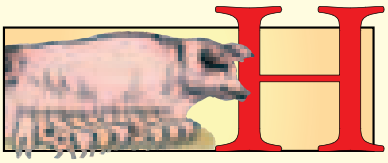

HIPRASUIS

VACCIN MOT RÖDSJUKA OCH PARVOVIRUS HOS SVIN

Prisvärt vaccin!

från 14:50/dos exkl. moms.

För mer information se aktuell Fass-text.
Produktresumé kan rekvireras från
Nordvacc Läkemedel AB.

NordVacc LÄKEMEDEL AB

MARKNADSFÖRS AV NORDVACC AB.
Box 112, 129 22 Hägersten.
Tel: 08-449 4650. Fax: 08-44946 56.
E-mail: vet@nordvacc.se
Hemsida: www.nordvacc.se

Tillverkare: LABORATORIOS HIPRA, S.A.

sektion och SVA gemensamt tog fram 2003. Många av de svenska rekommendationerna, t ex en individualiserad vaccinationsrutin för varje djur, dök fler gånger upp under symposiet i Prag. Den svenska vaccinationspolicyn ligger för övrigt åtkomlig på Internet på www.svf.se, och håller dessutom på att revideras igen 2006.

Som tionde och sista bud ville Horzinek att den vaccinationsrädsla/misstänksamhet som förekommer i vissa europeiska länder motarbetas aktivt genom saklig information från veterinärkåren. Vaccinationen är en av de mest effektiva sjukdomsförebyggande uppfinningarna i modern tid, och vissa människors okunskap, vidskepelse eller rädsla får inte förstöra detta verktyg.

BIVERKNINGAR M M

Vaccinationssymposiet tog upp en mängd andra aspekter på både det generella och det mer sjukdomsspecifika planet.

En intressant föreläsning gavs av Michael Day från institutionen för veterinär patologi och immunologi vid veterinärhögskolan i Bristol, England. Han belyste fakta och myter kring vaccinationsbiverkningar. Lokala injektionsplatsreaktioner är sällsynta hos sällskapsdjur, med undantag för injektionssarkom hos katter, berättade Day. Däremot är hypersensitivitetsreaktioner av både typ I, II och III relativt vanliga. Typ I-reaktioner rapporteras regelbundet och är oroande för djurägaren, men ofta övergående för djuret. Det rör sig många gånger om svullnader i ansiktet eller anafylaktiska reaktioner. Orsaken är inte sällan att den aktuella vaccin-batchen innehåller för hög halt nötprotein, vilket startar en akut immunreaktion hos hunden eller katten.

Michael Day refererade också en aktuell artikel (1) där författarna undersökt sambanden mellan vaccination och allmän ohälsa hos hundar. Vissa djurägare i England har hävdat att hundar som vaccineras får en större allmän sjuklighet än ovaccinerade hundar. Detta skulle vara ett skäl att inte vaccinera sin hund, men den nu aktuella undersökningen pekar precis på motsatsen. I ett material på drygt 4 000 hundar kunde

En färsk studie konstaterar att den allmänna sjukligheten inte är högre hos nyvaccinerade hundar, berättade Michael Day från veterinärhögskolan i Bristol.

Institutionen för Kliniska Vetenskaper
anordnar kurs i
ARTIFICIELL INSEMINATION AV HUND

Tid:	29 maj–2 juni 2006
Målgrupp:	Veterinärer med särskilt intresse för hundreproduktion som önskar bedriva artificiell insemination på hund.
Förkunskaper:	De sökande bör ha gått kursen i fertilitetsutredning på hund och katt vid institutionen för OG vid SLU, eller motsvarande kurser på annat håll.
Antal deltagare:	Max 15 deltagare (minst 8)
Kursavgift:	14 500 kr (exklusive måltider)

Vidare upplysningar kan erhållas från Catharina Linde Forsberg, tel: 018-67 21 63, e-post: Catharina.Linde-Forsberg@kv.slu.se.

Skriftlig anmälan skall vara institutionen tillhanda **senast 1 maj**. Intyg över genomgångna kurser och eventuella övriga meriter som önskas framhållas bifogas anmälan.

författarna visa att den allmänna sjukligheten sjönk med upp till fem procent hos nyvaccinerade hundar jämfört med hundar vaccinerade för mer än tre månader sedan, oberoende av vilket vaccin som använts. Någon jämförelse med ovaccinerade hundar kunde inte göras då inte tillräckligt många sådana djur gick att få tag på.

REKOMMENDATIONER MÅSTE OMPRÖVAS

Vaccinsymposiet bjöd på ett stort antal andra matnyttiga föredrag, och en sammanställning av abstracts har nyligen skickats ut till alla medlemmar i SVS smådjurssektion.

Sammanfattningsvis kan man konstatera att Sverige ligger bra till kunskapsmässigt beträffande vår vaccinationspolicy, men att rekommendationerna och rutinerna hela tiden måste omprövas. Den individanpassade vaccinationsstrategin verkar vara på frammarsch, vilket ställer större professionella krav på de vaccinerande veterinärerna. Den årliga boostervaccinationen verkar vidare vara något som försvinner, och något som kan ersättas med vaccinationsintervjuer kombinerat med hälsokontroller eller liknande.

Klart är att de gamla invanda vaccinationsspåren inte längre kan följas, och att praktikern på ett aktivt sätt måste följa den allt snabbare vaccinutvecklingen. Aktuell kunskap är idag ett måste även inom det kliniska vaccinationsområdet. Fortsättning följer...

Referens

Edwards DS, Henley WE, Ely ER & Wood JLN. Vaccination and ill-health in dogs: a lack of temporal association and evidence of equivalence. Vaccine, 2004, 22, 3270–3273.

Svenska Djursjukhusföreningen Utbildning AB
SVS Smådjurssektion

Inbjuder till kurs i

EKG avläsning
och behandling av hjärtsjukdomar

Tid: 2 dagar. Torsdag 16 mars - Fredag 17 mars 2006

Plats: Nova Park, Knivsta

Kursinnehåll: Dag 1. Grundläggande EKG diagnostik och elektrofysiologi. Kursspråk engelska.
Dag 2. ca 8 timmar. Gruppvisa och gemensamma falldiskussioner avseende EKG diagnostik och behandling av arrytmier i synnerhet, samt hjärtdiagnostik och behandling av hjärtsjukdomar i allmänhet. Kursspråk svenska.

Målgrupp: Veterinärer

Antal deltagare: Begränsat antal.

Föreläsare: ***André Du Rick***, professor, ***Anna Tidholm***, överveterinär

Kursavgift: 3 800 kronor exkl moms för medlem/prenumerant.

Logi: Ombesörjes av kursdeltagaren själv. Rum finns förbokade fram till 1 månad innan kursdatum på Nova Park Conference, Knivsta.

Upplysningar: Marita Stigelius, 070-512 57 15

Anmälan: Senast 2006-02-03
på vår hemsida www.djursjukhusforeningen.com

Invigning av harmonisk djurklinik

GUNILLA PRAVITZ, frilansjournalist.*

Den 2 januari invigdes utanför Boxholm i Östergötland årets första nya veterinärklinik. Invigningen förrättades av landshövdingens hund, och kliniken har hämtat inspiration från kinesiska läror i sin utformning.

Landshövding Björn Eriksson med maka Helena och klinikchef Ritva Krokfors Wretemark assisterar goldentiken Tosca att bita av bandet vid invigningen av Sörgårdskliniken den 2 januari.

Östergötlands ”första hund” med landshövdingeparet Björn och Helena Eriksson i kopplet fixade bandklippningen när Sörgårdskliniken mellan Mjölby och Boxholm invigdes den 2 januari. Goldentiken Tosca klarade uppdraget och massmediapådraget med glans, invigningstalade via matte, gav skall och smaskade värdigt i sig prinskorvsbandet.

– Förutom kvalificerad djurvård vill jag framför allt att djur och djurägare ska känna att jag tar mig tid, säger Ritva Krokfors Wretemark som en programförklaring för den klinik som hon byggt upp i den gamla ladugården på Näsby Södergård. Hon har satsat två år av planering och gjort en investering runt tre miljoner kronor. Varma klinkergolv, vitlaserat trä och öppen eld möter besökarna. Här finns separata behandlingsrum för hund och katt, operationssal för mjukdelskirurgi, röntgen, eget labb och en stallavdelning för stationärvård.

LOKALER I HARMONI

Lokalerna är utformade enligt den kinesiska läran Feng Shui om harmoni.

– Den hörde jag om på en konferens om akupunktur. När jag nu skulle göra en så här stor investering vågade jag inte riskera att något skulle bli fel, förklarade Ritva Krokfors Wretemark med en synbar glimt i ögat.

På kliniken prövar hon nu också att minska djurstressen med feromondoftgivare i behandlingsrummen.

SLUT PÅ PENDLING

Ritva Krokfors Wretemark är en av landets mer erfarna veterinära akupunktörer och är också medlem i det statliga alternativbehandlingsrådet. Med Sörgårdskliniken har hon nu jobbet vid tomtgränsen och slipper pendla till Motala Djurklinik fem mil bort. Där har hon varit verksam sedan 1987.

Den pendlingen åker däremot djursjukvårdaren Mari Håkansson på. Efter tio års samkörning på Motalaklinken valde Ritva Krokfors Wretemark att satsa på henne som anställd.

– Det är alltid en risk att ha anställda. Å andra sidan kan vi göra så mycket mer.

Delägare i kliniken och ekonomiansvarig är Ola Wretemark.

***GUNILLA PRAVITZ,** frilansjournalist, Slästorp Storgård Åsbo, 595 92 Mjölby.

Upprop – frågor till SVF efterlyses!

TEXT: JOHAN BECK-FRIIS

Veterinärtidningen tänker under 2006 starta en frågespalt, "Fråga förbundet", där handläggare och förtroendevalda svarar på frågor från veterinärförbundets medlemmar. Det kan röra sig om arbetsjuridiska spörsmål, förbundspolitiska frågor, frågor rörande SVS verksamhet eller andra frågeställningar där förbundspersonalen kan tänkas ha ett svar. Frågor efterlyses nu för att kunna starta spalten.

Veterinärförbundets kansli innehåller stor kompetens, som kanske inte sprids i tillräcklig omfattning i dagsläget.

Med hjälp av anställda handläggare och ombudsmän kan en stor mängd frågor belysas och förhoppningsvis besvaras. Det kan handla om arbetsrätt eller andra närliggande juridiska frågeställningar eller det kan röra sig om ekonomi, såväl enskilda ekonomifrågor (t ex om deklaration) som företagsrelaterade frågor. Observera att frågeställningarna måste vara av allmänt intresse för att komma med i frågespalten, individuell detaljrådgivning kan inte ges. Andra tänkbara ämnesområden är veterinär fort- och vidareutbildning eller de svenska specialistutbildningsprogrammen. Förbundet har även en djurskyddsansvarig handläggare som kan besvara frågor inom djurskyddsområdet, och inte minst en styrelse som fattar de politiska besluten kring SVFs verksamhet. Här finns stora möjligheter att få klargöranden kring beslut och processer man som medlem funderar över.

FORMULERINGSREGLER

Vissa formuleringsregler gäller för att få sin fråga publicerad i frågespalten, och om mycket material skickas in kan en del frågor behöva strykas av utrymmesskäl. Redaktionen förbehåller sig rätten att svara på de frågor som bedöms vara lämpliga, varför inte alla frågeställare kan räkna med svar.

För det första ska frågorna vara av övergripande karaktär och ha ett allmänintresse. Enskilda personer eller arbetsgivare bör inte preciseras i frågan, och andra läsare än frågeställaren ska ha intresse av att ta del av svaret.

För det andra måste frågan ställas i en objektiv och konstruktiv anda, inte som öppen eller förtäckt kritik av en person, en process, en myndighet, en arbetsgivare eller liknande. Frågespalten är inte ett debattforum utan just ett ställe där man kan få ett objektivt svar på en neutralt ställd fråga.

För det tredje bör man fatta sig så kort och så rakt på sak som möjligt. Gå direkt till frågeställningen utan långa ingresser eller avslutningar. Frågor som inte är formulerade på detta sätt kommer att redigeras och förkortas av SVTs redaktion.

Frågorna kan undertecknas med pseudonym i tidningen, men redaktionen måste få frågeställarens fullständiga, riktiga namn för att frågorna ska accepteras. De ska skickas in elektroniskt till veterinärtidningens redaktion, helst via e-mail till: johan.beck-friis@svf.se

Med dessa enkla förutsättningar hoppas SVTs redaktion och SVFs kansli och styrelse på många intressanta spörsmål från tidningens läsare. ■

ERIKSLUST
VETERINÄRKLINIK

en modern välutrustad smådjursklinik i Malmö, söker en veterinär på hel- eller deltid från april 06.

Vid kliniken tjänstgör idag 3 veterinärer och 6 TA-personal i ett glatt och välfungerande team, med ca 7000 besök årligen.

Du bör ha minst några års erfarenhet från djursjukhus eller klinik, gärna med kunskaper i kirurgi och måste kunna arbeta sjävständigt. Att du är ambitös, mån om att ge patienter god service och har lätt för att samarbeta är egenskaper som värdesätts.

Tjänsten är i första hand ett vikariat med möjlighet till förlängning under en av våra veterinärers föräldraledighet. Även sommarvikariat kan komma ifråga. Vi har dag- och kvällsöppet. Ingen jour.

Kontakta Anita Leideman:
arbetet: 040-912097
hem: 040-913170

Erikslust Veterinärklinik AB
Köpenhamnsvägen 44
217 74 Malmö

Lantbrukets djur i veterinärutbildningen

Veterinärutbildningen vid SLU håller på att formas om, och olika förslag till differentiering av utbildningen har förts fram. Insändaren pekar på den snabba strukturomvandlingen i svensk mjölkproduktion, och förespråkar därför en tredelad differentiering med produktionsdjuren som en egen inriktning.

insänt

Antagningen av studerande till veterinärutbildningen har ökat efter hand. För närvarande antas årligen 82 och enligt planerna skall antalet uppgå till 100 år 2007. Samtidigt med det större elevantalet måste kunskapsstoffet utökas för att anpassas till utvecklingen i samhället. Detta har lett till att utbildningen måste förändras. Disponibel tid och tilldelade resurser medger inte att ett så stort antal studerande ges fullständig utbildning i alla ämnesområden. Särskilt gäller detta de praktiska momenten i de kliniska ämnena. Det måste komma till stånd en differentiering, så att de studerande får välja en av några olika inriktningar i slutet av studietiden.

VETERINÄRUTBILDNINGEN FÖRÄNDRAS

Styrelsen för SLU gav år 2003 fakulteten i uppdrag "att se över och ompröva veterinärutbildningens innehåll, organisation och utbildningens mål och därvid anpassa den till förändringar i omvärlden och samhällets behov." Utredarna presenterade ett förslag till ny utbildningsplan, där utbildningen från och med femte läsåret differentieras i tre inriktningar, smådjur, stordjur och veterinär folkhälsovetenskap alternativt att de två senare kombineras till en (2).

Av utredningen "Om veterinärutbildningen i Europa 2005" (1) framgår att differentiering av utbildningen införts i de nordiska och de övriga länderna i nordvästra Europa. Sålunda är utbildningarna i Köpenhamn, Oslo, Utrecht och Ghent differentierade på ett tämligen likartat sätt med fem inriktningar, produktionsdjur, veterinary public health, smådjur, häst och forskning. Den differentierade perioden omfattar ungefär två terminer av studietidens senare del. Det svenska förslaget skiljer sig från de övriga dels genom färre inriktningar men framför allt genom att det saknar en inriktning för produktionsdjur.

STRUKTUROMVANDLING MÅSTE BEAKTAS

I uppdraget att ompröva veterinärutbildningen ingick att *"anpassa den till förändringar i omvärlden och samhällets behov."* Just nu pågår en mycket radikal strukturomvandling inom den svenska mjölkproduktionen, som i hög grad kan komma att påverka veterinärernas arbetsuppgifter (3). Det förutspås att inom den närmaste femårsperioden kommer

Foto: Mats Gerentz

Mjölkproduktionens stora ändringar kan medföra betydande omställningsproblem, som ställer nya krav på veterinär service och kompetens. Veterinärutbildningen bör därför differentieras och en inriktning bör vara produktionsdjur, anser insändaren.

antalet mjölkkobesättningar att minska från nuvarande ca 9 000 till 3 000 medan koantalet bedöms minska endast från 380 000 till 300 000. Besättningsstorleken kan då beräknas öka från i medeltal drygt 40 till 100 kor.

Så snabba och omfattande ändringar kan medföra betydande omställningsproblem och driften i de nya stora besättningarna ställer andra krav på veterinär service och kompetens. Enkla rutinåtgärder kommer nog att i viss utsträckning kunna delegeras till annan personal och veterinärerna får ta sig an de mer kvalificerade arbetsuppgifterna. Dessa förhållanden måste väga tungt, när det gäller att utforma veterinärutbildningen och som starkt understryker behovet av att etablera en inriktning mot produktionsdjur vid differentieringen.

Med alternativet två inriktningar, smådjur och stordjur där den senare omfattar häst, produktionsdjur och veterinär folkhälsovetenskap åstadkommer man knappast någon differentiering. Det blir en stor och mycket heterogen kombination. Om man i likhet med utredarna vill begränsa antalet inriktningar till tre, kan man få en betydligt bättre och i viss mån disciplinorienterad lösning, om man låter häst bli en och produktionsdjur tillsammans med veterinär folkhälsovetenskap bilda en andra inriktning. Genom denna kombination åstadkommer man en inriktning, som bygger på livsmedelskedjan från levande djur till färdiga animalieprodukter och som också kan medverka till en anpassning av utbildningen till den utveckling som nu sker inom djurhållningen. De övriga två inriktningarna, smådjur och häst gagnar mänskliga behov av sällskap samt sport- och fritidsaktiviteter.

Färdighet för primär djursjukvård

Ett av de fastställda målen för erhållande av veterinärexamen är att de studerande skall *"besitta den kliniska färdighet som krävs för primär djursjukvård."* För att bedriva primär djursjukvård ute i besättningar krävs både kunskap och viss klinisk erfarenhet. Det räcker inte med att ha tränat ingrepp på friska demonstrationsdjur. Ingen av utredningarna har behandlat frågan hur den praktiska klinikundervisningen beträffande produktionsdjuren skall kunna bedrivas och hur man får tillgång till erforderligt antal klinikfall. Stordjurskliniken blir nog i realiteten en hästklinik i en djursjukhusorganisation och det torde höra till sällsyntheterna att några av lantbrukets djur kommer att behandlas där. Ambulatoriska kliniken föreslås bli helt reserverad för den obligatoriska delen av utbildningen i fjärde årskursen och skall omfatta tre veckor.

KRÄVS SPECIELL UNDERVISNINGSKLINIK

Praktisk klinikundervisning måste till stor del bedrivas inom sluten djursjukvård, men lantbrukets djur kommer endast i ringa omfattning spontant till sådana kliniker. Detta har sedan lång tid tillbaka varit ett problem för de veterinära utbildningsanstalterna, särskilt när antalet studerande ökat. Det krävs speciella åtgärder för att hålla igång kliniker, vars grundändamål är att utgöra bas för undervisning och klinisk forskning och där det inte är fråga om att bedriva rutinmässig djursjukvård.

I Sverige finns det lång erfarenhet av denna form av klinikverksamhet. Under blygsamma förhållanden bildades år 1926 en obstetrisk-buiatrisk stationärklinik, som snabbt blev ett lyft för både undervisning och klinisk forskning. ➤

SÄLJES

Framkallningsmaskin av märket **Optimax**, modell 1170-1-0000.

Arboga Djurklinik, 0589-192 80

VETERINARY CHIROPRACTIC COURSE

The International Academy of Veterinary Chiropractic is pleased to announce the offering of their BASIC ANIMAL CHIROPRACTIC COURSE in Germany. The *Options for Animals* (USA) curriculum being utilized is recognized and accepted by the International Veterinary Chiropractic Association (IVCA) and the American Veterinary Chiropractic Association (AVCA).

Course Dates:

Module I	Sacropelvic:	March 29–April 2, 2006
Module II	Thoracolumbar:	May 3–7, 2006
Module III	Cervical:	June 7–11, 2006
Module IV	Extremities:	July 19–23, 2006
Module V	Integrated:	September 6–10, 2006

Other dates taking place in the UK, please visit our webside.

Course fee: € 4.200
Individual modules: € 900
Location: Sittensen, Northern Germany
Total duration: 210 hours.

Course participation is open to veterinarians and doctors of chiropractic. Currently being taught in the United States and England and Germany. The program focuses on both the dog and horse. Further information is available under the *Options* website: www.animalchiro.com

For registration information contact:
International Academy of Veterinary Chiropractic,
Hauptstr. 34, 27419 Tiste, Germany.
Tel: 00 49 4282 590099, Fax: 00 49 4282 591852
E-mail: IAVC2004@hotmail.com

➤ I samband med institutionsdelningen 1949 delades kliniken i en buiatrisk och en obstetrisk, vilka sedan har fortlevt inom respektive institution. Det är helt nödvändigt att det finns en från djursjukhusadministrationen fristående undervisningsklinik för produktionsdjur. En sådan har också stor betydelse som remissinstans, framför allt när det gäller utredningsfall. Kliniken är också en lämplig bas för besättningsresor och är då ett komplement till ambulatoriska kliniken.

Antalet utbildningsplatser inom de olika inriktningarna måste bestämmas efter beräknat behov inom respektive verksamhetsområde. Val av inriktning bör ske på tidigt stadium helst redan vid ansökan till veterinärutbildningen.

SAMMANFATTNING

Veterinärutbildningen bör från och med femte läsåret differentieras i tre inriktningar: smådjur, häst samt produktionsdjur och veterinär folkhälsovetenskap – Livsmedelskedjan. För den praktiska klinikundervisningen inom produktionsdjursområdet måste det finnas en från djursjukhusadministrationen fristående klinik för hithörande djurslag. Antalet utbildningsplatser inom de olika inriktningarna måste baseras på beräknat behov inom respektive verksamhetsområde. Val av inriktning bör ske i samband med ansökan till veterinärutbildningen.

Referenser

1. Dalin G. Om veterinärutbildningarna i Europa 2005. Dnr SLU ua 17. 1–295/05.
2. Fakulteten för veterinärmedicin och husdjursvetenskap, SLU. Rapport om översyn av veterinärprogrammet. Förslag till ny utbildningsplan. 2004-10-14.
3. Hammarberg K, Hansson N & Manske T. Framtidens koveterinär – Quo vadis veterinus? Svensk VetTidn 2005, 57, 7, 35–37.

PAUL HOLTENIUS
professor emeritus

Länsstyrelsen är en kunskapsorganisation med många vitt skilda uppgifter. Ingen annan myndighet har så stor bredd i sitt arbete. Vi har inom länet ansvar för regionalpolitik, näringsliv, miljövård, utbildnings- och kommunikationsfrågor, kulturmiljövård, sociala tillsynsfrågor, jämställdhetsfrågor, beredskap och räddningstjänst, bygg- och planfrågor, turism, lantbruks-, rennärings- och fiskefrågor samt mycket annat. Vi hanterar även EG:s strukturfondsprogram Mål 1 och Interreg.

Veterinär till Länsstyrelsen i Jämtlands län

Länsstyrelsen i Jämtlands län söker nu ytterligare en veterinär till lantbruksavdelningens veterinärfunktion. Anställningen är en tillsvidareanställning med tillträde snarast och sex månaders provanställning. Rekryteringen syftar till att stärka arbetet kring tillsyn och ärendehandläggning.

Vid funktionen arbetar i dag en länsveterinär och en byråassistent. Verksamheten bedrivs i samverkan med ett brett spektrum av andra funktioner vid länsstyrelsen, kommunerna i länet och centrala verk.

Tillsammans med länsveterinären kommer du att arbeta med livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor. I uppgifterna ingår tillsyn över kommunernas livsmedelskontroll och djurskyddstillsyn liksom tillsyn över veterinär yrkesutövning men även viss prövning av specifika objekt med djurhållning. Du kommer också att arbeta med frågor som rör smittskydd, djurhälsa och länsstyrelsens epizootiberedskap. Vid sidan av tillsynsuppdragen samordnar länsstyrelsen på olika sätt övriga aktörers insatser inom hela den veterinära sektorn. Du kommer under länsveterinärens ledning få ett i hög grad självständigt ansvar för handläggning inom den samlade bredden av ärenden.

Vi förväntar oss att du är legitimerad veterinär med allsidig erfarenhet från olika veterinära områden. Vi fäster stor vikt vid dina personliga egenskaper. Du måste kunna bygga upp och upprätthålla goda kontakter och uttrycka dig väl i tal och skrift. Vidare vill vi att du har god administrativ förmåga och har lätt för att samarbeta. Datavana och körkort är ett krav.

Vi värdesätter om du har ett stort intresse för samhällsfrågor och förutsätter att du har ett engagemang för djurens välfärd och för livsmedelssäkerhet.

Länsstyrelsen eftersträvar en jämn fördelning mellan kvinnor och män samt en etnisk och kulturell mångfald bland våra medarbetare.

Välkommen med din ansökan senast den 24 februari 2006 till Länsstyrelsen i Jämtlands län, Rekrytering, 831 86 Östersund eller gärna på e-post lansstyrelsen@z.lst.se. Ange ref.nr. 112-11-06. Ansökan kan också göras digitalt på: www.offentligajobb.se

För information om tjänsten kan du kontakta länsveterinär Anders Norling, tel. 063-146166 eller i bostaden 063-43769 eller på mobil 070-3408221. Fackliga företrädare nås via vår växel 063-146000.

Vilken är din diagnos? – Svar

SVAR OCH DISKUSSION

Svar: Amyloidos och hydropisk degeneration i Langerhanska cellöarna.

I pankreas endokrina del, de Langerhanska cellöarna, ses kraftiga förändringar. Antalet identifierbara, normala, endokrint aktiva celler i öarna är kraftigt minskat. Förekommande celler är i många fall ansvällda och ger ett ”uppblåst” intryck (Figur 4, svart pil). Cytoplasman är ofärgad och vakuoliserad. Mellan de endokrina cellerna ses uttalad deposition av amorf, acellulär substans. Denna är i hematoxylin-eosinfärgning ljust eosinofil (Figur 4, grön pil). I Kongo-färgning, vilken används för påvisande av amyloid, ses en tydlig positiv reaktion, då den amorfa substansen antar orange färg (Figur 5, svart pil).

De förändringar som iakttas histologiskt i pankreas Langerhanska cellöar hos denna individ förekommer i många fall av diabetes mellitus hos katt. Framför allt är förekomst av amyloid interstitiellt i cellöarna vanligt, medan tydligt identifierbara degenerativa förändringar av påvisad typ i de endokrint aktiva cellerna ses mer sällan. Amyloidosen i cellöarna är inte möjlig att upptäcka vid en makroskopisk undersökning av pankreas, utan denna diagnos är beroende av att organet undersöks mikroskopiskt.

Den amyloid som lagras in i bukspottskörtelns endokrina komponent består av en polypeptid, hormonet amylin/”islet cell amyloid polypeptide” (IAPP). Denna peptid bildas normalt av betacellerna i pankreas cellöar, parallellt med syntesen av insulin, och är inte i sig en sjuklig företeelse. Vad som orsakar aggregering och deposition av peptiden i cellöarna är inte fullständigt klarlagt. En teori är att amyloidinlagringen är en följd av kroniskt ökad stimulering av betacellernas sekretion av IAPP och insulin. En dylik ökad betacellsstimulering förekommer bland annat vid diabetes mellitus typ 2 (”åldersdiabetes”), vilket är den humana form av sjukdomen som bäst anses motsvara diabetes mellitus hos katt, vad beträffar såväl klinisk symtombild som patologiska organförändringar.

Kopplingen mellan amyloidinlagringen i cellöarna och den störda endokrina funktionen i dessa är något osäker. Då en association mellan amyloidos i cellöarna och toxisk påverkan på betacellerna kunnat påvisas i in vitro-studier, finns dock misstanke om att amyloidosen kan orsaka förlust av dessa celler.

Hos katt ses inlagring av amyloid i Langerhanska cellöarna inte enbart vid kliniskt manifest diabetes. Relativt låggradig amyloidinlagring förekommer ofta hos något äldre djur, och bör då sannolikt betraktas som en ren åldersförändring. Det är också vanligt att katter med så kallat felint fettleversyndrom vid mikroskopisk undersökning av pankreas befinns ha en amyloidos i organets endokrina komponent, vilken i vissa fall kan vara tämligen uttalad. Möjligen kan dylika förändringar i cellöarna hos dessa djur spegla ett prediabetiskt tillstånd, där tydliga kliniska parametrar för sjukdomen ännu inte uppträtt.

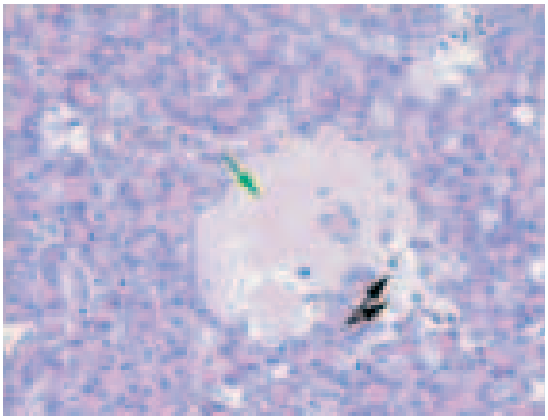

FIGUR 4. *Bilden visar uttalade patologiska förändringar i pankreas endokrina cellöar. Dels ses vakuolisering av enskilda celler (svart pil), dels noteras deposition av amorft, acellulärt, eosinofilt material (amyloid) interstitiellt (grön pil). HE-färgning, ca 100 gångers förstoring.*

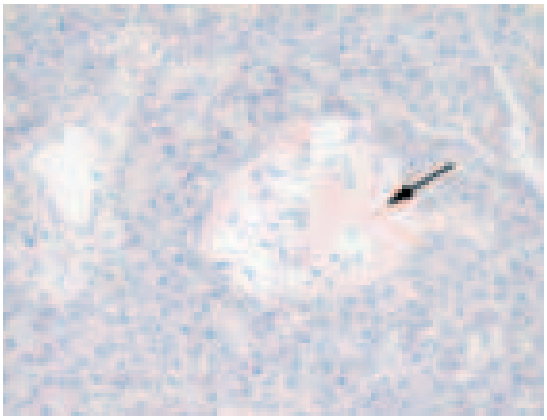

FIGUR 5. *I specialfärgning (Kongorött) för påvisande av amyloid, ses en tydligt positiv reaktion då den amorfa, interstitiella substansen färgas orange (svart pil). Kongorött-färgning, ca 100 gångers förstoring.*

Uteslutning av medlemmar ur SVF

Under sitt decembermöte 2005 beslutade styrelsen för Sveriges Veterinärförbund att utesluta ett 20-tal medlemmar ur förbundet.

Bakgrunden till denna för förbundet unika åtgärd är ett flerårigt arbete med att strama upp SVFs ekonomiska rutiner. Förbundsstyrelsen konstaterade att de medlemmar som inte betalar sin medlemsavgift åker snålskjuts på de betalande medlemmarna, vilket inte är acceptabelt. De nu uteslutna medlemmarna hade alla betydande ekonomiska skulder till veterinärförbundet, skulder som inte reglerats trots upprepade påminnelser i samtliga fall. De uteslutna medlemmarna hade också alla blivit väl informerade skriftligen om konsekvenserna av att inte betala innestående skulder. Ändå valde ett 20-tal veterinärer att inte göra rätt för sig, vilket medförde att dessa uteslöts ur förbundet vid decembermötet.

Förbundsstyrelsen kommer fortsättningsvis att regelbundet gå igenom medlemsfordringar, och enligt en fastställd arbetsgång utesluta de medlemmar som inte betalar sina avgifter till förbundet. Veterinär som blivit utesluten ur Sveriges Veterinärförbund på grund av bristande betalningar är välkommen att återinträda, men först efter det att alla gamla skulder har reglerats. ■

Hög självmordsfrekvens bland veterinärer

Antalet självmord bland veterinärer i Storbritannien är nästan fyra gånger högre än det nationella genomsnittet. Dessa fakta presenterades i nr 157 av Veterinary Record 2005, i en studie av självmordsfrekvensen bland olika yrkeskategorier i landet. Injektion med avlivningsvätska var den vanligaste självmordsmetoden bland veterinärerna.

Richard Halliwell, ordförande vid The Royal College of Veterinary Surgeons, kommenterade uppgifterna genom att slå fast att veterinäryrket är ”extremt stressfyllt”. Veterinärer förväntas inte bara hantera frågor om liv och död för djur, utan även hantera människor som har antingen starka kommersiella eller känslomässiga band till djuren, konstaterar Halliwell. Ökande studieskulder och isolering bland nyexaminerade veterinärer, i kombination med enkel tillgänglighet till potenta läkemedel, tror han är andra förklaringar till fenomenet.

I Sverige har ingen motsvarande studie utförts. Så har inte heller skett i Danmark, men i en artikel i Dansk Veterinærtidsskrift nr 23/05 anser författaren Aage Kristian Olsen att ”det är närliggande att anta att också danska veterinärer har en överrepresentation av självmord”. ■

Ålands hälso- och sjukvård lediganslår

Vikariat för besiktningsveterinärtjänst 70 %

för tiden 24.01–31.12.2006

Löneintervall enligt avtal, för närvarande 3 403,29 – 4 347,38 €/mån.

Kompetenskrav: legitimerad veterinär. Möjlighet att delta i jour och i praktik vid smådjurskliniken finns.

Närmare upplysningar lämnas av besiktningsveterinär Michael S. Grunér, GSM +358-457 383 2526.

Ansökan skickas senast den 1/2 2006 till: ÅHS, ledande veterinär Rauli Lehtinen, PB 1055, AX-22 111 Mariehamn, Åland.

Chefveterinär och Specialist
till Gästrike Djursjukhus

Gästrike Djursjukhus AB har verksamhet i Sandviken och Gävle och etablerades 1978. Verksamheten är klassificerad som djursjukhus med inriktning på öppen vård och dagkirurgi av smådjur, främst hund och katt. Antalet anställda är 5 veterinärer, 14 TA-personal och en receptionist.

Vi söker:

- **Chefveterinär med specialistkompetens** i hundens och kattens sjukdomar. Som chefveterinär skall du ha förmåga att stimulera och stötta dina kolleger i det dagliga arbetet. Du kommer att vara veterinärmedicinskt ansvarig och ingå i företagets ledningsgrupp. För rätt person finns stora möjligheter att påverka företagets framtida utveckling.
- **Klinikveterinär med specialistkompetens** i hundens och kattens sjukdomar. Vi värderar förmågan att kunna samarbeta med kolleger, djurägare och övrig personal, liksom förmågan att arbeta självständigt, mycket högt.

Gästrike Djursjukhus erbjuder stora möjligheter till personlig utveckling och goda möjligheter till fortbildning. Frågor ang tjänsterna besvaras av VD Jörgen Winther, tel 070-66 400 47.

Välkommen med din ansökan till:
Jörgen Winther, Gästrike Djursjukhus AB, Länsmansvägen 5, 811 35 Sandviken eller skicka e-post till info@gastrikedjursjukhus.se.

Vi vill ha din ansökan senast 2006-02-10. Ange vilken utav tjänsterna du söker. Hemsida: www.gastrikedjursjukhus.se

GÄSTRIKE DJUR SJUKHUS

Jobb som distriktsveterinär

Distriktsveterinäravdelningen söker nu veterinärer till följande stationer:

Vårgårda – en heltidsanställning (dnr 06-9876/06)

Strömstad – en heltidsanställning (dnr 06-9877/06)

Hede – ett långtidsvikariat 100 % från 2 maj 2006 t.o.m. 7 november 2006 (dnr 06-9878/06)

Älmhult – en heltidsanställning (chef) (dnr 06-9879/06)

Gävle – ett långtidsvikariat 100 % med start omg. t.o.m. 31 juli 2006 (dnr 06-9880/06)

Älmhult – en heltidsanställning (dnr 06-9881/06)

Gamleby – en anställning på 60–100 % (dnr 06-9882/06)

Fullständig annons finns på internet:

www.sjv.se

Sista ansökningsdag 7 februari 2006.

Jordbruksverket 551 82 Jönköping tfn 036-15 50 00
e-post: jordbruksverket@sjv.se

Distriktsveterinärerna

JORDBRUKS VERKET

SMÅDJURSVETERINÄR

Legitimerad veterinär med erfarenhet av smådjurssjukvård sökes för hel- eller deltidsarbete. Specialistkompetens är meriterande.

Animalen Smådjursklinik har sin verksamhet förlagd till en större klinik i Södertälje och en lite mindre klinik i Åda (4 mil söder om Södertälje mellan Trosa och Vagnhärad). På klinikerna behandlas huvudsakligen hundar och katter, men även smågnagare och fåglar. Totalt behandlas ca 15 000 djur per år (2004).

Klinikerna är öppna året om och bedriver förutom ordinarie öppenvård även viss jourverksamhet. På Animalen är f n 20 personer anställda varav 6 är veterinärer, de flesta med specialistkompetens, och 11 djurvårdare eller djursjukvårdare.

Sista ansökningsdag är 2006-02-28.

För vidare information kontakta:
Anna Sandin, Eva Öhman eller
Ulf Ytterberg, tel 08–550 88 666

Skicka ansökan till:
Animalen Smådjursklinik AB
Wedavägen 2D, 152 42 Södertälje

SMÅDJURSKLINIK ANIMALEN www.animalen.se 08-550 88 666 0156-180 40

noterat

EU-kommissionen vill stoppa bidrag för boskapsexport

EU-kommissionen vill avskaffa bidragen för export av levande boskap, en ofta kritiserad handel, och föreslår medlemsländerna att anta nya regler som gör att de kan slopas.

Förslaget, som presenterades för medlemsländernas representanter på ett möte i en särskild kommitté dagen före julafton 2005, är en följd av WTO-beslut och att bönderna i Europa numera har mycket lättare att sälja kött på hemmaplan. Det råder till och med brist på nötkött i EU. Hänsyn till djuren är inte det tyngst vägande skälet för att avskaffa stöden.

Transporterna av levande djur har gett upphov till många protester. Enligt jordbrukskommissionären Mariann Fischer Boel är reglerna för exportbidrag för levande djur stränga, men erfarenheterna är att de inte följs fullt ut och att EU inte kan kontrollera att de följs utanför Europa.

”Genom att avskaffa exportstöden visar vi att kommissionen gör mer än bara pratar om djurhälsa”, hävdar Fischer Boel i en skriven kommentar till förslaget.

Källa: TV4 Nyheter 20 december 2005.

kanslinytt

Facklig kurs – privat sektor

Ni som är anmälda som fackliga förtroendemän har möjlighet att gå på en av de 17 årliga bas- och fortsättningskurser som civilingenjörsförbundet (CF) anordnar för alla medlemmar som är privatanställda i ett SACO-förbund. Kurserna pågår i tre dagar i Stockholm (Djurö) eller Göteborg. Gå in på förbundets hemsida – www.svf.se – och hitta länken till CFs hemsida. Här kan du anmäla dig till kursen. Eftersom vi behöver meddela CF att du är anmäld som facklig förtroendeman, så måste du höra av dig även till oss, så ombesörjer vi det.

Amelie Lothigius

förhandlingsnytt

Bättre kommunalt pensionsavtal

AkademikerAlliansen, som företräder 19 SACO-förbund, träffade i december ett nytt pensionsavtal med bland andra arbetsgivarorganisationerna Svenska Kommunförbundet och Landstingsförbundet.

Avtalet ger anställda inom kommuner och landsting m fl villkor som är jämförbara med dem som gäller för statligt och privat anställda.

Kommunalt anställda får nu, i likhet med de statligt anställda, möjlighet till delpension från 61 års ålder – om man kommer överens med arbetsgivaren. Arbetsgivarnas avgifter för pensionen höjs successivt till 4,5 procent av lönen, vilket medför högre pension. En redan intjänad rätt kan inte antastas. Medlemmar som berörs av avtalet kommer att få mer information.

Amelie Lothigius

kongresser & kurser

Svenska

Nya

14/2 -06. Seminarium om Läkemedelsrester i miljön arrangeras i VMFs kårhus, Ultuna av Sällskapet för Veterinärmedicinsk Forskning. Info: Elisabet Ekman, tel: 018-67 12 16 eller 070-645 81 09 (se annons i denna tidning)

24–25/2 -06. Massageutbildning steg 2 hund arrangeras i Göteborg av Svenska Djursjukhusföreningen Utbildning AB. Info: Marita Stigelius, tel: 070-512 57 15, e-post: marita.stigelius@blastjarnan.se

16–17/3 -06. Kurs i EKG-avläsning och behandling av hjärtsjukdomar arrangeras i Knivsta av Svenska Djursjukhusföreningen Utbildning AB. Info: Marita Stigelius, tel: 070-512 57 15 (se annons i denna tidning)

25–26/3 -06. Kurs i Radiologi grund, smådjur och häst arrangeras i Uppsala av Svenska Djursjukhusföreningen Utbildning AB. Info: Kicki Gustafsson-Berger, tel: 070-831 67 47

1–2/4 -06. Ve-ta dagarna arrangeras i Västerås av Svenska Djursjukhusföreningen Utbildning AB. Info: Internet: www.djursjukhusforeningen.com

29/5–2/6 -06. Kurs i artificiell insemination av hund arrangeras av Institutionen för kliniska vetenskaper vid SLU. Info: Catharina Linde Forsberg, tel: 018-67 21 63, e-post: Catharina.Linde-Forsberg@kv.slu.se (se annons i denna tidning)

17–18/11 -06. Kurs i Massage steg 1, hund arrangeras i Göteborg av Svenska Djursjukhusföreningen Utbildning AB. Info: Marita Stigelius, tel: 070-512 57 15.

Livsmedelsverket är den statliga centrala myndigheten för frågor som gäller livsmedel inklusive dricksvatten. Livsmedelsverket ska i konsumenternas intresse arbeta aktivt för säkra livsmedel av hög kvalitet, redlighet i livsmedelshanteringen och bra matvanor. På Livsmedelsverket i Uppsala arbetar ca 330 personer. Ytterligare ca 200 medarbetare återfinns på slakterierna och gränskontrollerna runt om i vårt land. Livsmedelsverket har som ambition att vara en av Sveriges bästa arbetsplatser som utmärks av strävan att vara fri från diskriminering och ge lika möjligheter för alla. Se även www.slv.se.

Livsmedelsverket utökar bemanningen och söker

Veterinärinspektör halvtid

till gränskontrollstationen i Stockholm

Arbetsuppgifter
För att skydda djurs och människors hälsa finns gemensamma regler inom EU att animaliska livsmedel från tredje land ska kontrolleras innan de får tillträde till den inre marknaden. Dina uppgifter består av kontroll av animaliska livsmedel och vissa vegetabilier som importeras från tredje land samt tillhörande administrativa uppgifter.

Arbetet utförs vid frihamnen med sjötrafik samt vid Arlanda flygplats med flygtransporter.

Kvalifikationer
Du ska ha svensk veterinärlegitimation och gärna erfarenhet av livsmedelstillsyn. Administrationen sker med stöd av IT-system. Det är därför viktigt att du förutom god administrativ förmåga också har datavana. Då verksamheten till stor del sker i dialog med andra är det viktigt att du har god förmåga att kommunicera och samarbeta. Du måste ha körkort samt tillgång till egen bil.

Upplysningar
För ytterligare upplysningar kontakta gärna enhetschef Anna Brådenmark, 018-17 55 43. Fackliga företrädare är Gunilla Gålne, SACO, 018-17 55 34 samt Maria Romberg, ST-Livs, 018-17 14 91.

Ansökan
Välkommen med din ansökan märkt 306/06 senast 8 februari 2006 under adress: Livsmedelsverket, Box 622, 751 26 Uppsala eller via e-post livsmedelsverket@slv.se.

LIVSMEDELS VERKET

Enheten för internationell handel består av 14 medarbetare, varav ca hälften arbetar vid centrala verket i Uppsala och de övriga vid gränskontrollstationerna i Stockholm/Arlanda, Göteborg/Landvetter, Helsingborg och Norrköping.

17–18/11 -06. Kurs i Dermatologi steg 2 arrangeras i Knivsta av Svenska Djursjukhusföreningen Utbildning AB. Info: Lisa Nilsson, tel: 08-30 19 00.

Tidigare publicerade

27–28/1 -06. Grundkurs i Ultraljud, Uppsala. Arr: Svenska Djursjukhusföreningen Utbildning AB, SVS Smådjurssektion och Avd för bilddiagnostik, SLU. (SVT 15/05)

2–3/2 -06. Kurs i Urinvägs- och leversjukdomar samt aktuella inslag – hästmedicin, Stockholm. Arr:SVS Hästsektion (SVT 16/05)

13–17/2 -06. Kurs i artificiell insemination – Häst, SLU. Arr: Institutionen för Kliniska Vetenskaper (KV), SLU. (se annons i SVT 14/05)

16/2 -06. Mat för livet – en seminariedag ur miljö- och hållbarhetsperspektiv, Stockholm. Arr: Läkare för miljön (SVT 16/05)

22-23/3 -06. Svenska Djurhälsovårdens Fortbildningskonferens, Halmstad (SVT 16/05, annons i denna tidning)

9–10/11 -06. Årets Veterinärmöte, Ultuna. Arr: Sveriges Veterinärmedicinska sällskap och Sveriges Veterinärförbund (SVT 16/05)

Internationella

Fler internationella kurser hittar Du på Vet Agendas hemsida: www.vetagenda.com och på British

Länsstyrelsen i Östergötland är regeringens länskontor, med uppdrag att aktivt bygga ett hållbart samhälle för nuvarande och kommande generationer östgötar. Det gör vi genom arbete med planering, utveckling och uppföljning inom många sektorer. En av våra viktigaste uppgifter är att vara länken mellan de som bor i länet och de som styr vårt land.

Länsstyrelsen Östergötland söker

Bitr länsveterinär

Sista ansökningsdag 10 februari

Mer om tjänsten på vår hemsida e.lst.se

LÄNSSTYRELSEN ÖSTERGÖTLAND

BLÅ STJÄRNANS DJURSJUKHUS

Veterinärer till Göteborg

Långtidsvikariat och tillsvidareanställning
Blå Stjärnans Djursjukhus i Göteborg är regiondjursjukhus och tar årligen emot 40 000 patienter. För närvarande är vi 22 veterinärer anställda, varav 14 med specialistkompetens i hundens och kattens sjukdomar. Djursjukhuset har öppet dygnet runt, året om och tar emot såväl remissfall som primärfall. Teknisk sett är djursjukhuset mycket välutrustat och vi kommer att investera i en datortomograf och ytterligare en ultraljudsapparat. Vi står inför ett utbyggnadsskede där bland annat operationsavdelningen kommer att byggas ut avsevärt och en separat intensivvårdsavdelning kommer att byggas.

Vi söker er som är intresserade av att komma och arbeta i en mycket utvecklande stimulerande miljö med många kunniga kolleger som gärna delar med sig av sina kunskaper. Företaget satsar på utbildning och vi erbjuder en utbildningsplan som omfattar både intern- och externutbildning.

Specialistkompetens i hundens och kattens sjukdomar eller flera års erfarenhet är en merit men även du som är nyutexaminerad är välkommen att ansöka. Särskilt intresse och erfarenhet av ortopedi är också en merit.

Din ansökan vill vi ha senast den 1 mars 2006 till
Klinikchef Karin Nygren, Blå Stjärnans Djursjukhus Göteborg, Gjutjärnsgatan 4, 417 07 Göteborg

Förfrågningar kan ställas till
Klinikchef Karin Nygren, tfn 031-65 35 19, karin.nygren@blastjarnan.se
Biträdande klinikchef (kirurgi) Elisabeth Bademo, elisabeth.bademo@blastjarnan.se
Biträdande klinikchef (medicin) Bert-Jan Reezigt, bert-jan.reezigt@blastjarnan.se

Small Animal Veterinary Associations hemsida: www.bsava.com

Nya

13–14/2 -06. 3rd Course on Basic Endolumnial and Interventional Radiology Techniques in Veterinary Medicine arrangeras i Cáceres, Spanien av Centro de Cirugia de Minima Invasión. Info: CCMI, Campus Universitario, Avenida de la Universidad, s/n, 10071 Cáceres, Spanien. Tel: 0034-927 181032, fax: 0034-927 181033, e-post: ccmi@ccmi.es, Internet: www.ccmi.es

29/3–2/4 -06. Basic Animal Chiropractic Course, Module I, arrangeras i Sittensen, Tyskland av The International Academy of Veterinary Chiropractic. Info: International Academy of Veterinary Chiropractic, Hauptstrasse 34, 27419 Tiste, Tyskland. Tel: 0049-4282 590099, fax: 0049-4282 591852, e-post: IAVC2004@hotmail.com, Internet: www.animalchiro.com

7–9/4 -06. 5th Biannual Congress of European Veterinary Society for Small Animal Reproduction (EVSSAR) arrangeras i Budapest, Ungern av EVSSAR. Info: Internet: www.evssarcongress.com

3–7/5 -06. Basic Animal Chiropractic Course, Module II, arrangeras i Sittensen, Tyskland av The International Academy of Veterinary Chiropractic. Info: International Academy of Veterinary Chiropractic, Hauptstrasse 34, 27419 Tiste, Tyskland. Tel: 0049-4282 590099, fax: 0049-4282 591852, e-post: IAVC2004@hotmail.com, Internet: www.animalchiro.com

7–11/6 -06. Basic Animal Chiropractic Course, Module III, arrangeras i Sittensen, Tyskland av The International Academy of Veterinary Chiropractic. Info: International Academy of Veterinary Chiropractic, Hauptstrasse 34, 27419 Tiste, Tyskland. Tel: 0049-4282 590099, fax: 0049-4282 591852, e-post: IAVC2004@hotmail.com, Internet: www.animalchiro.com

16–19/7 -06. International Pig Veterinary Society's 19th Congress arrangeras i Köpenhamn, Danmark. Info: Internet: www.ipvs2006.dk

19–23/7 -06. Basic Animal Chiropractic Course, Module IV, arrangeras i Sittensen, Tyskland av The International Academy of Veterinary Chiropractic. Info: International Academy of Veterinary Chiropractic, Hauptstrasse 34, 27419 Tiste, Tyskland. Tel: 0049-4282 590099, fax: 0049-4282 591852, e-post: IAVC2004@hotmail.com, Internet: www.animalchiro.com

6–10/9 -06. Basic Animal Chiropractic Course, Module V, arrangeras i Sittensen, Tyskland av The International Academy of Veterinary Chiropractic. Info: International Academy of Veterinary Chiropractic, Hauptstrasse 34, 27419 Tiste, Tyskland. Tel: 0049-4282 590099, fax: 0049-4282 591852, e-post: IAVC2004@hotmail.com, Internet: www.animalchiro.com

11–14/10 -06. Veterinary European Equine Meeting of the Year 2006

SEMESTERVIKARIER!!

Vi söker två klinikveterinärer (smådjur) till vårt djursjukhus juni–augusti. Sista ansökningsdag 1 mars 2006.

Våra arbetstider är från 07.00–22.00. Vi har 6 timmar arbetsdag + en lördag eller söndag var 3:e vecka.

VÄLKOMMEN MED DIN ANSÖKAN
till

BORÅS

Box 1257, 501 12 Borås
e-post till ullag@blastjarnan-boras.com
Tel: 033-20 54 50

Veterinär sökes till Leangen Hästklinik Trondheim

Väletablerad hästklinik i Norge söker veterinär med erfarenhet av hästpraktik, gärna med specialistkompetens i hästens sjukdomar. Kliniken, som har en hög utrustningsnivå, ligger vid Leangen travbana och har ett stort upptagningsområde i Mittnorge.

Vi söker en rutinerad hästpraktiker eller en yngre kollega som vill specialisera sig på häst under erfaren handledning (till norsk specialistkompetens).

Det finns möjligheter för delägarskap i denna klinik alternativt i ett större planerat klinikprojekt.

Eventuella frågor kan ställas till Lars Löfström på tel:
+ 47 73 91 20 02 eller + 47 472 83 072

Skriftlig ansökan önskas senast den 15 februari till:
Leangen Hesteklinikk, Pb. 3911, Leangen, 7443 Trondheim, Norge

(Federation of European Equine Veterinary Associations) arrangeras i Versailles, Frankrike av The French Equine Veterinary Association (AVEF). Info: www.vet-avef.com/agenda/AVEF2006/presentation.pdf

Tidigare publicerade

11–12/2 -06. Magnetic Resonance Imaging Days of Horses, Bonn, Tyskland (SVT 16/05)

19–23/4, 31/5–4/6, 26–30/7, 6–10/9 och 1–5/11 -06. Veterinary Chiropractic for Horses and Companion Animals, München, Tyskland (SVT 15/05)

20–22/4 -06. Voorjaarsdagen, Amsterdam, Nederländerna. (SVT 11/05)

21/4–23/4 -06. Animal Training & Behavior Seminar, München, Tyskland. (SVT 7/05)

20–25/7 -06. CESMAS 2006, Cambridge, England (SVT 16/05)

7–9/9 -06. The 10th Conference of ESDAR, Slovenien. (SVT 13/05)

17–21/6 -07. XIII International Congress in Animal Hygiene 2007, Tartu, Estland (SVT 16/05)

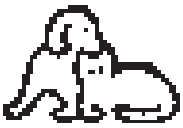

Djursjukhuset Albano söker en veterinärer på heltid

Djursjukhuset Albano ligger norr om Stockholm i Danderyd. Djursjukhuset engagerar 18 veterinärer som har specialistkompetens i hundens och kattens sjukdomar eller genomgår utbildning härför. Vi är ett väl sammansvetsat team som tillsammans med vår kunniga personal tar emot c:a 28.000 besök per år.

Vi söker Dig som är kirurg, gärna ortoped med intresse för artroskopi, har specialistkompetens och som vill vara med i vårt team för att vidareutveckla vår kirurgavdelning.

Vi erbjuder en tjänst med tillsvidareanställning. Tillträde snarast eller efter överenskommelse.

Du är välkommen att kontakta Barbro Wallius för mer information om tjänsten.

Din ansökan vill vi ha senast 6 februari 2006.

Djursjukhuset Albano
Rinkebyvägen 23
182 36 DANDERYD

Tel: 08-505 30 400 vx
Fax: 08-505 30 401
E-mail: barbro.wallius@djursjukhus-sthlm.se

SVERIGES VETERINÄRFÖRBUND

FÖRBUNDSSTYRELSE

Ordförande	*Telefon bostad*
KARIN ÖSTENSSON	070-461 14 46
Vice ordförande	
ÅSA BERGQUIST	0418-66 21 62
BO EBERHARDSON	070-588 58 81
ANDERS FORSLID	0413-55 32 20
MIKAELA HEIDRICH	070-540 93 17
PER JONSSON	0156-109 97
PER SAHLANDER	0171- 44 20 93
ELÖD SZANTO	0501-101 68
MARGARETA WIDELL	018-31 50 28

ANSTÄLLDA VETERINÄRERS FÖRENING – AVF

STYRELSE

Ordförande	*Telefon bostad*
TORKEL EKMAN	018-38 44 11
Vice ordförande	
KARINA BURLIN	08-591 206 83
Sekreterare	
ARJA KAUTTO	070-373 51 45
Kassör	
CHRISTER GYLLERUP	044-10 60 51
HANS BOSTRÖM	070-347 85 55
CATHARINA ELIASSON	070-573 57 99
LARS-ERIK STABERG	070-604 06 45

FÖRETAGANDE VETERINÄRERS FÖRENING – FVF

STYRELSE

Ordförande	*Telefon bostad*
EVAMARI LEWIN	070-211 90 35
Sekreterare	
LENNART GRANSTRÖM	070-642 36 23
Kassör	
ANNE BRUNBERG	070-668 77 16
Suppleant	
INGER BACKLUND	08-510 250 68

Tidigare riksföreningar inom Sveriges Veterinärförbund (DVF, BVF, SYVF, FVET, VIAT, FVVI, DaVF) ingår från 1 januari 2006 inte längre i förbundets organisation.

SVERIGES VETERINÄRMEDICINSKA SÄLLSKAP – SVS

KOLLEGIUM

Ordförande
PER JONSSON

Vice ordförande
HENRIK ERICSSON

THERESE EDSTRÖM
ANNA FORSLID
KARIN GRANATH
ANNE HAGLUND
BODIL STRÖM-HOLST

Sektioner inom Sveriges Veterinärmedicinska Sällskap

FÖRSÖKSDJURSSEKTIONEN

Ordförande
THERESE EDSTRÖM

Sekreterare
PATRICIA HEDENQVIST

HUSDJURSSEKTIONEN:

Ordförande
ANNA FORSLID

Sekreterare
CLAES-GÖRAN SJÖSTEN

HÄSTSEKTIONEN

Ordförande
ANNE HAGLUND

Sekreterare
JOHAN BLIX

LIVSMEDELSSEKTIONEN

Ordförande
KARIN GRANATH

Sekreterare
ELSIE CARJEMO

SMÅDJURSSEKTIONEN

Ordförande
BODIL STRÖM-HOLST

Sekreterare
MARIE FLÖISBON

Kylig kärlek

ILL: KARIN ÅSTRÖM BENGTSSON

JAG HÖLL PÅ ATT KASTRERA en stor välväxt hanhund med mest berner sennen i sig. Damen som ägde honom var åskådare och tillika osteril assistent. Hon hade stora förhoppningar knutna till framtiden och berättade att hon tyckte det skulle bli så skönt med en hund som höll sig hemma och inte rände efter tikar hela tiden. Jag hade kommit till de sista stygnen när jag blev medveten om de ihållande mobilsignalerna. Det var den jourhavande kollegan som visste att jag brukade vara klar med min smådjursmottagning så här dags på kvällen. En häst hade blivit påkörd och jag befann mig betydligt närmare än han. Jag samlade kvickt ihop mig, skickade med damen en krage till hunden och sa att jag skulle ringa upp henne följande morgon. Tänkte ge henne lite goda råd som jag inte hann med nu.

Det var ganska illa ställt med hästen som hade fått en touche i kvällsmörkret av en av gårdens backande bilar. Det var ingen tvekan om det fanns frakturer på ett av frambenen.

Nästa morgon var det bistert med närmare 20 minusgrader. Jag ringde upp damen med hunden och fick höra att han var väldigt trött och hade fått bäras ut i snön i trädgården för att kunna uträtta sina behov. Han klarade det men stapplade in så fort han kunde. Nu låg han och såg ut som en dörrmatta och brydde sig inte om vad som hände omkring honom. Den kunniga ägarinnan var dock inte orolig och jag beslöt mig för att inte vara det heller.

Ett par timmar senare ringde hon igen.

– Jag måste bara berätta vad som har hänt, sa hon och jag hörde på tonfallet att hunden i alla fall inte var död.

Jo, hunden hade legat som en matta precis innanför dörren och ingen i familjen hade märkt något annat förrän han plötsligt var försvunnen. Han var bara borta! Huset letades igenom och det gick ganska snabbt för 50 kg hund gömmer sig inte så lätt. Någon råkade kasta en blick ut genom köksfönstret och minsann! Där var han… och inte bara han. Grannens löpande stövartik hade kommit förbi och det kunde inte ens vår nykastrerade vän motstå. Hur han hade kommit ut var en gåta men där stod han, ute i den kallaste dagen den vintern, så tätt sammankopplad med grannflickan som det bara var möjligt.

När han kommit in i värmen, pustat ut och blivit dörrmatta igen kunde matte konstatera att pungen blivit lika stor som den var före kastreringen och nu började anta en blåröd färg.

Det blev till att käka penicillintabletter och smärtstillande droppar, (tvi!).

ETT PAR DAR SENARE var sennern bättre, vädret mildare och han rastades i trädgården. Granntiken kom förbi igen som av en tillfällighet och lika angelägen som förra gången. När vår vän fick syn på henne vände han bort huvudet med en tydlig min av vämjelse. Kastreringen och/eller kylan hade för alltid tagit bort den starkaste av drifter och matte var övertygad om att han aldrig skulle springa efter tikar mer.

NILS-ÅKE FAG

PERSONNOTISER

Den som inte önskar få sin bemärkelsedag publicerad i SVT måste meddela detta till förbundskansliet eller redaktionen senast två månader före bemärkelsedagen.

Födelsedagar i februari 2006

Björn Dahlén, Klavreström, 50 år den 1/2
Göran Bölske, Sollentuna, 60 år den 3/2
Tove Sällberg, Åkersberga, 50 år den 3/2
Imre Márton, Skara, Skara, 70 år den 7/2
Charlie Lindberg, Munka-Ljungby, 60 år den 9/2
Bernt Jones, Uppsala, 60 år den 9/2
Per Wallgren, Uppsala, 50 år den 9/2
Åsa Heldemar, Frövi, 50 år den 9/2
Paul Holtenius, Uppsala, 80 år den 11/2
Klas Johnsson, Uppsala, 60 år den 11/2
Mikael Svedberg, Nödinge, 50 år den 12/2
Lars-Erik Appelgren, Uppsala, 70 år den 13/2
Catharina Linde-Forsberg, Uppsala, 60 år den 15/2
Lena Söderberg, Borgholm, 50 år den 15/2
Ingvar Brandt, Uppsala, 60 år den 20/2
Mona Björck, Uppsala, 80 år den 21/2
Ulla Petersson, Sparsör, 60 år den 23/2

SVENSK VETERINÄR-LEGITIMATION

Jordbruksverket har fr o m 1 november t o m 29 december 2005 tilldelat följande personer svensk veterinärlegitimation.

- Anna Bergenhem
- Camilla Borbély
- Anna Bäckström
- Tomasz Dzieciolowski
- Maria Erlandsson
- Katarina Evans
- Lina Gustafsson
- Anders Haugen
- Debora Kuijvenhoven
- Elin Kvamme
- Tadeusz Malesa
- Ann Cathrin Monssen
- Jean-François Valarcher

Sveriges lantbruksuniversitet

Studerandeavdelningen söker

STUDIE- och YRKESVÄGLEDARE
för veterinärprogrammet

Sista ansökningsdag är den 14 februari 2006.
Fullständig annons finns på **personal.slu.se/jobb**

Smådjursveterinär

sökes till mindre klinik med bra patientunderlag, främst hund och katt. Förekommande uppgifter vid smådjursklinik med röntgen, kirurgi m.m. Arbetstid dagtid, ej helger/kvällar. Del- eller heltid enl. ö.k. Kollektivavtal finns. Specialistkompetens önskvärd. Tillträde i februari 2006. Ansökan senast 2006-01-29.

Välkommen med ansökan eller kontakta för info per mail eller tel:
Tassarnas Djurklinik AB, Norra Torggatan 14, 545 30 Töreboda,
Tel: 0506-164 60, e-mail: djurklinik@spray.se

SVENSK VETERINÄRTIDNING
Box 12 709
112 94 STOCKHOLM

BESÖKSADRESS: **Kungsholms Hamnplan 7**
TELEFON: 08-545 558 30
TELEFAX: 08-545 558 29
HEMSIDA: *www.svf.se*

REDAKTION:

JOHAN BECK-FRIIS
ansvarig utgivare & chefredaktör
TELEFON: 08-545 558 33
MOBIL: 070-717 73 25
E-POST: *johan.beck-friis@svf.se*

SUZANNE FREDRIKSSON
journalist
TELEFON: 08-545 558 32
E-POST: *suzanne.fredriksson@svf.se*

BRITA TRYBOM
redaktionssekreterare, annonser
TELEFON: 08-545 558 34
E-POST: *brita.trybom@svf.se*

BIRGITTA AHLKVIST
redaktionssekreterare, annonser
TELEFON: 08-545 558 31
E-POST: *birgitta.ahlkvist@svf.se*

LILL OCH KJELL EFVERGREN, EXPONERA
layout
TELEFON: 08-587 630 11, 08-587 630 14
E-POST: *info@exponera.net*

VTT GRAFISKA, VIMMERBY
tryckeri

ISSN 0346–2250

UTGIVNINGSDAGAR 2006		SENASTE DAG FÖR ANNONSMATERIAL
1	24 JANUARI	3 JANUARI
2	14 FEBRUARI	24 JANUARI
3	7 MARS	14 FEBRUARI
4	28 MARS	7 MARS
5	20 APRIL	28 MARS
6	10 MAJ	19 APRIL
7	7 JUNI	10 MAJ
8–9	28 JUNI	7 JUNI
10	15 AUGUSTI	25 JULI
11	5 SEPTEMBER	15 AUGUSTI
12	26 SEPTEMBER	5 SEPTEMBER
13	17 OKTOBER	26 SEPTEMBER
14	7 NOVEMBER	17 OKTOBER
15	28 NOVEMBER	7 NOVEMBER
16	19 DECEMBER	28 NOVEMBER

MANUSSTOPP FÖR ARTIKLAR: *25 vardagar före utgivningsdag, 15 dagar för insändare.*

SVENSK VETERINÄRTIDNING
Prenumerationspris 2006
Sverige: 1 110 kronor + moms.
Europa: 1 430 kronor + moms, i EU.
Utanför Europa: 1 610 kronor.

FACKPRESSUPPLAGA 2004
– 2 900 EX